

309376 ప్రతిది నము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } చెన్న పట్టణము 1918 నం॥ జూన్ నెల 22 వ తేది శనివారము } 70
 సంపుటము. ౫ } కాళియుక్తి నామ సంవత్సర శ్వేతమాస శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩. } సంచిక ౭౦

కాళియుక్తి సంవత్సరాది సంచిక తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

పింగళి సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజమృతమును, దర్శనీయములగు మహాజనుల కలములను ఇతరములైన, చిత్రకలములను గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కలపునం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు ముద్రపేసి యిండుటవలన వలయువారు	వెల రు	2-0-0
కంటేనే (వాసికోను) టుచిము,	" "	0-8-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	" "	0-12-0
" ఆర్థసంవత్సర "	" "	1-0-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక ౩ మాసముల చందాదారులకు	" "	

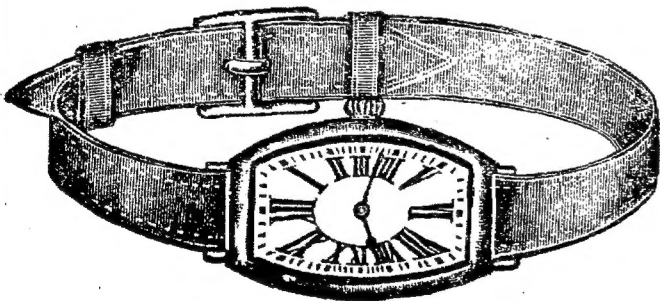
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధౌపధము

తామరతైలము	గజ్జికీతైలము	మోహినితైలము
డబ్బీ 1-8 0-6-0	డబ్బీ 1-8 0-4-0	సీసా 1-8 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టి పిథి మదరాసు.

ఒక నిమిష మాలస్యమైనను !

(1049)

గడియారములు పెక్కు రకములు మావద్ద గలవు. నమ్మకమైనవి. చాల స్వల్పధరలు. సాగునైనట్టియు, అందమైనట్టిన్ని సరియైనకాలమును చూపునట్టిన్ని గడియారములను సప్లయ చేయగలవారము. జేబులో వేసికొనుటకును, మోటారుబండ్లకును, వేటకును, ప్రయాణమున కుపయోగించు గడియారములు కలవు.

అందఱి వద్దను దొరకగలవు.

ఏజంట్లు:— జి. ఇ. సంపత్తు శెట్టి అండుకో, ఎస్. ప్లనేసు, మదరాసు.

ఒక గంట ఆలస్యమైనట్లే !

ఎలక్ట్రా వాచీలు

క్షణమైన తేడాలేక పని చేయును. ఏ దేశమందున్నను ఏ స్థలమందు యుంచినను సరిఅయిన గంటలను తెలుపును. భూనైస్యములకును, నావికాదళమునకు,

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-8 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.

మనోజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీ భర్గవోధిని యను నాటకము.

సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గమిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టి పిథి, మదరాసు

సర్వవృద్ధిక విషనందనవిని.

(రిజిస్టర్డ్ డ్రగ్స్ మార్కు) 586
 దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
 సుఖములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వం.
 ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు దుండవలసిన హెల్త్ షుగర్ డ్రగ్స్.
 మూసాని, దేశీయమైన డ్రగ్స్ లతో పాటు డ్రగ్స్ గాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినములుంచినను మందు సుఖముమూడు. తేలునకు ముత్రమే కాక ఎటుక, కుక్క, పాము, జిడ్డు మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నుపయోగించును. వెలపాకెట్ 1-8 0-8-0 పాస్తేజి 0-8-0. 1 డజన్ పాకెట్ల వెల రూ 5-0-0. పాస్తేజి కేసు.
 ఒకసారి వ్యాక్సిన్ తీసింపుకొనవారికి పాస్తేజి ఇవ్వం. తర్జుమకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.
 విరునామా:— భనలమ్మి ౩౦ వెని, 1.6 కంకటేశ్వరమ్మి పిథి, పాకాయపేట పాస్తా, మదరాసు.

AWARDED
 GOLD MEDAL 490
 IN THE
 BARODA EXHIBITION
 For its Sweet Lasting & Delightful Smell
 TO
 THE WORLD-RENOUNDED
OTTO PARASTAN (REGD.)
 Therefore, please just try and enjoy.
 Prices:— 1 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card.
 2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0
 Sample Free on sending 3 annas postage stamps.
 ALSO, PLEASE TRY OUR
PARASTAN HAIR OIL (REGD.)
 Free from mineral oils. Best for the Hair.
 Prize Re. 1, and Postage Extra.
 Sample Free on sending 1 anna postage stamp.
The Parastan Perfumery Co.
 No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

What is a Myers Pump.
 Read the following and you will know it.
 Rev. A. F. A. Nendoerffer, Manager, A. E. L. M. Training School, Rajahmundry, writes on 24th April 1918:—
 "I take great pleasure in referring to your Deep Well Force Pump, which has been placed on a 72 feet deep well in the A. E. L. M. School Compound.
 Nearly 300 students of our school have very freely used the pump for drinking, garden and other purposes, during the past year, the pump is as good to-day as it was on the day it was set (one year ago). It works very easily and has a beautiful flow of water. I like the make-up of your pump, it is neat and attractive. I sincerely thank you for having given us the fullest value of our money.
Fresh Stock Just Arrived.
 We also carry a large stock of Plows, Sugar-cane, Crushers, Fertilizers for Sugar-cane and other Crops and all other agricultural implements.
 Write at once for further particulars stating your requirements.
K. B. JOSHI & Co.,
 321, Hornby Road, Fort, Bombay

ఆంధ్ర చీపు నైకబరి.

ప్రత్యేక దేశీయ మహాజనసభ.

తెలంగాణ ప్రజల అభ్యుదయం

I కాశీనాథపురవాసుల అభిప్రాయము.

కాశీనాథపురవాసుల రాజమూర్తి గారికి రాసిన ప్రార్థన పత్రము :- కాశీనాథపురవాసుల 15 వ తేదీ కృష్ణాపక్షంలో ప్రధాన వ్యాసము యొక్క కడపటి పేరాలో యదవారం ప్రకారము కాంగ్రెసు ఎక్కడ? ప్రసిద్ధులు ఎవరు? సంస్కరణములు అంగీకరించుటాయని కాదు. కాంగ్రెసు, మోక్షము లీగువారు లేరు రచనలు సంస్కరణ ప్రకారము వెంటనే అంగీకరించి, ప్రకటించి, వెంటనే అమలులో పెట్టవలసిన దనియు అట్లు లిఖించినందుడల ఆకాంక్షిక కారణమగుచున్నది ఇందుకు యితరవాదుల దొరతనమువారు గాని ప్రజానాయకులు యెంతమందియు కారనియు నలుమైపులనడి రుమిడిని గలగజేయునపుడు జరుపుటయేగాక యొక ప్రత్యేక దేశీయ మహాజనసభను జరుపుట ముఖ్యవసరమని యున్నది.

ఆసభ ఆంధ్రదేశములో జరుపుటకు ఆంధ్రులకు సంత సమేకాని యిందు కగుభిరులు యాయాధపు కరవునముల లో ఎవరు వహించగలరు? ఇందుకు ఆంధ్రదేశము యావత్తు అభిమానించుకొని మా కాశీనాథపురవాసులను అహ్వనించు మని చెప్పినందుడల అహ్వనించగలరు. అంతేగాని యీనెల 11-వ తేదీని ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చెంగల్యల సర్వసారాయణ మూర్తిగారు వ్రాసిన ప్రకారము అహ్వనించుటకు తగిన స్థితిలో మా కాశీనాథపురవాసులు యిప్పుడు లేరు. చతుర్థాంధ్రమహా జనసభ జరిగినవంక స్వయం మా కాశీనాథపురవాసులు యావత్తు అభిమానించుకొని పనిచేయుటవలన అంతే జయ ప్రదముగా సభ జరుపుటకు కారణమయినది. ఈయధ్యక్షురాక తమవ్యాపారము నిర్విఘ్నముగా సాగుచున్నందుల ఆంధ్ర భిక్షులు ఆనందించలేంత జయప్రదముగా జరుగలరు. ఇది వరలో జరిగినసభ ఒకసభ కాదనియు అంతకైకభిక్షు ఒక భిక్షు కాదనియు యెందుచుచుండెడివారు. ఇప్పుడన్నో యీ యాధ్యక్షులవలన ఒడల రాకపోకలు లేక యెక్కువైన సప్లయలేక వ్యాపారము సాగకపాదర్థవర్ణక యిబ్బందిగా నన్న దినములలో యిట్టి భారము వహించుట చాలాకష్టతరమైనది. ఈయధ్యక్షు లేక తమ వ్యాపారము నిర్విఘ్నముగా సాగుచున్న యెడల యిట్టిమహాసభలు పది యొకసారి కూడినను ఒక రెఖగా యెంచుక పోయియుండును. ఈ యాధ్యక్షులవలన అధికవర్షములవలన పంటలకు కలిగిన నష్టము వలనన ఉత్పత్తి తొమ్మిదియు కరవగుటవలనన బీదజనులు కూటికి, గడ్డకులేక దోపియలు ప్రారంభించుటచే మాపురవర్తకులు కొంతనష్టమును తమరు పంచుకొని బియ్యము రు 1-0-0 కు 8 సేర్లచొప్పునను ముతక నైదు రు. 1-2-0 లకు మూడుగజము లు చొప్పున కిన్ననాయిలో ఎత్తవమురు బుడ్డి 1-కి రు. 1-6-0 లు తెల్లవమురు బుడ్డి 1-కి రు. 0-2-0 ల చొప్పున క్రయముచే యిరుచుచున్నారు. యాధపుభిక్షు వహించినన, బీదజనుల పోషణ వహించినన ప్రతిపురుషులోని 5 రు. 10 వరకు వహించుచున్నారని దొరతనమువారు మాత్రిముతమచేతిలోని ఉత్పాదకరత్నంబి అమృతముచేయుచుట గాని, తమ ఉద్యోగస్తులు సేవ విలో కొండలపొవుట మాన్పించుటగాని చేయించగలిగినారా? దొరతనమువారి భిక్షులు, ప్రజలభిక్షులు వహించుచున్నవర్తకులే ప్రతిసభలకు, ప్రతిసన కాన్యములకు యిబ్బంది పెట్టవలసి వచ్చుచున్నది. ఇదివరకే చాలాభారము వహించియున్న మాపురవర్తకులను యిట్టిసభలకు సహాయము చేయవలసినదని కోరుటకు మాపుర ప్రముఖులకు మనస్కరించ వున్నది. కాబట్టి ఓ ఆంధ్రదేశీయ మహాజనసభ! కాంగ్రెసు మోక్షము లీగువారు కోరిన సంస్కరణలను వెంటనే చేయవలసినదని తెలకు మహాజనుని అగ్రాసనాధిపత్యము ప్రంద వొక మహాసభ యీ కాశీనాథపురంబున కావించియుండుకు భిక్షులో మూడుగుంటలు ఆంధ్రదేశము యావత్తును న హించినందుడల ఒకవంతుభిక్షు మాపురవాసులవహించి తమ క్రొత్త వంచనలేకుండా పాటుపడి సభ జయప్రదముగా కొన సాగించగలరు. కాబట్టి యిందునుగురించి ఆలోచించి యీ ప్రతికా ముఖంబు తెలుపకొరుచున్నాను.

II

అయ్యో, ప్రస్తుతపు దేశపరిస్థితులపట్టి ప్రత్యేకసభ ల్పరవసరమని నేనేగాక, భారతీయ నాయకులు వ్రాయుచు న్నారు. అధ్యక్షుని విషయమై భిన్నాభిప్రాయములు వెలు

వడుచున్నవి. బొంబాయి గవర్నరువలన అపసంద పొందిన జేతభక్తాగ్రగణ్యుడు, తెలకు గా రధ్యక్షువని స్వీకరించిన పరమ సంతోషము. తేనెపా, తిప్పిదవికి, మన సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు అప్పులని చెప్పి సాహసించుచుంటిని. తెనెంటు మృ సింధువులోనున్నప్పుడు, ఆయనకు, మనము కలకత్తా సభ కధ్యక్షువని నిచ్చి మనము ధన్యులమయితిమి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి కంతటి విపత్తువచ్చునూచనలు గన్నట్లుచున్నవి. కాన త్వరితా ప్రత్యేకసభ జరిపి, ఆవృద్ధకైగ్రేసుని తిప్పి తమకు దెచ్చి, భారతీయుల కెంతటివిశ్వాసము, ఆధీనని యందున్నదో ప్రభుత్వమున కరుకపలుపవలెను. వారు ప్రయ త్నపడిన, మొన్నటిలేఖ వారి కిచ్చిల దేశభక్తిని వేనోళ్ల జాటుచున్నది. ఇక స్థలవిషయములో, ఆంధ్రదేశమునందు, తిప్పిద జరిపిన, బాగుగ నుండునని తోచుచున్నది. క్రిందటి వత్సరము కలకత్తాలో జరుగుచున్న తిప్పి కలకత్తాలో జరుపుట సమంజసము కాదు. బొంబాయి, ఢిల్లీ లలో సభ జరుగుతుంటే ప్రత్యేకాంశములు గలవు. ఆంధ్రదేశము చారము చేయ నన్న తెలకుగారికిని దాపునన్న సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారికిని ఆంధ్రదేశమునందు సభజరిపినవో సాకా్యముగా నుండును. తిప్పిదయమై కేకప్రయత్న మొనర్చినవో ఫలము గలగజమునదు. ఆంధ్రదేశము సమయవారంబున ల మోక్షప్రలోనండుట వాటిగాదు. తిప్పిదో మేల్కొంచి సభ నాహ్వనించి నిధి నెలవేర్చుకొన వ్రాశియు.

గోపాలపురము. ప్రోత్సాహగడ్డ నరసింహం

గ నేరియా పిల్లు

అనేకదినములుగా కగ్రోగమువలన బాధనొందుచుండు వారికి ఆచ్యుతము. మర్కటానమునగల పోటు, చీడు కారుట విషజల ప్రాచము వీటిని నిర్మూలముచేసి కోగని మంచి స్థితికి తెచ్చును. అన్నిరకముల కగ్రోగములను బోగొట్టును.

వెల దెచ్చి 1-కి రు. 1. సుగంధపాల మర్కట 12 ఆవులను బుడ్డి వెల రు. 1. ఆయుర్వేదిక్ మెడికల్ స్టోర్సు, వైదాపేట, మదరాసు. (1167)

నో టీ సు.

ఇందువల్ల తెలియజేయున జేమనగా గుంటూరు తాలూకా కుంచనపల్లి అగ్రహారములోని గ్రామమునకు తూర్పునపున గుమారు 150 గజముల దూరములో మా మామగారైన గుడి పాటి సుందర్రామయ్యగారివల్ల సంపాదించబడి వాకిన్ని దరి మిలూను నా భర్త లేటు కేశవరాజుగారికిన్ని అయిన తదనంత రము నాకున్నా చెంది పూర్ణానభవము గలిగిన నెం. 962 రు పట్టాదాఖలా జరిబు భూములు గుమారు య 40-0 లున్ను, మొరకభూములు గుమారు య 4-75 తెంట్లున్ను కరక గుమారు య 41-75 తెంట్లు, ఏకఖండముగా నన్న అగ్రహార పు భూమిని, నా భర్తగారు యిక్కవలసిన ఋణములు తీర మానము నిమిత్తము ప్రత్యేకప్రత్యేకపు లాట్టుగా విభజించి గాని, ఒక ఖండముగాగాని గుంటూరు ఆరందల్ పేటలో 7-7-18 తేదీని క్రింగనాయకుల స్వామివారి కోవెలవద్ద పంట 11 గంటలు లగాయతు వేలము వేయబడును గాన అకనరమయిన వారు వేలపు మరతులకు లోబడి పాటపాడు కొనవలెను. భరావరుచెల్లించి వేలపు మరతులకు ఒప్పుకొన్నట్లు దిస్సుకు చేయనివారి పాటలు అంగీకరించబడ నేరవు. పాట కొట్టివేయడముతో నేపాట మొత్తములో 1/4 వంతు భరావరు తోక్కిలవ్వకొని చెల్లించవలెను. మిగతా 3/4 వంతు 15 రోజుల లో చెల్లించవలెను. 18 జులై 1918 లోను కొనువారే భరించవలె ను. వేలము మొత్తముతో బండు కాపురస్తులు పాటపర్తి రావలింగయ్య, అత్య కృష్ణమూర్తి, భోగ రాజు పట్టాభి సీతాగారుయ్యగార్లు వయిగాలవద్ద నాభర్తగారు చేసిన డిక్రి బాకీలు నోట్లు బాకీలు తీర్చుకొని చారివల్ల రకీదులు యిప్పించబడును. విశేషములు తెలిసికొనగోరువారు గుంటూరు ఆరందల్ పేటలో నన్న వాకెండ్రి కృత్తివెంటి వెంకట్రామా రావుగారి వ్యాగ తెలిసికొనవలెను.

గుంటూరు, ఆరందల్ పేట, 18-6-1918. ఇట్లు గుడిపాటి శేషమ్మ వ్రాలు.

వైద్యురత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి వైద్యు వైద్యు

(1045)

ని వా ర కా వ థ ము లు

మా మందులు గడచిన యిరువది వత్సరములుగా ఇండియా, బర్మా, సిలోన్ దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల యందును అనేక వైద్యు రోగులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన

వైద్యు సో క దు.

వైద్యుసోకము 6 బొమ్మల బుడ్డి ౧-కి రు. ౧-౦-౦ | కేరళాతప్పుకం 1 బొమ్మ బుడ్డి ౧-కి రు. ౦-౧-౦-౦
డిల్ 3 " " ౦-౧-౦-౦ | డిల్ 1/2 " " ౦-౦-౦-౦

ప్ర్యాకింకు పోటీజేటు. కోరువారికి మావెద్ద క్యాటలాగు చింతముగ పంపబడును.

తంతి విలాసము:- "పండిట్" మదరాస్.

ఆ యు ర్వేదాశ్రమం, శిగి, ఆచారప్పన్ వీధి, జి.టి. మదరాసు.

THE PERFUME OF ORIENTALS DELIGHTFUL & LASTING

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన

10 బొమ్మల కాటెజెట్) టాప్ డిల్ బహార్. (10 బొమ్మల కాటెజెట్)

ఇప్పుడేకాలపు రుచి కనావనది, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనను అమ్మకముగాని, సారావముగాని, ప్రియమైన నిత్యము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ కువాలపై కొన్ని నియమము నిలకరించుచు, పోష్యమును గునానన ని స్తులపరచును.

ఈ క్రింది బరిమాణములు నీవాలలో గావించును.

పిమ్మలైను (అం ద్రాం)	నీసా 1-కి రు	౧-౨-0
మధ్యరకము నైసా 1-ద్రాం	" "	౦-1-౨-0
వేరొకనైసా 3 " "	" "	1-౨-0
వెన్ననైసా 4 " శక 1/2 కొమ్మ	" "	2-0-0

వి.సి. భిక్షులు రు ౦-4-0 ప్రత్యేకము.

వల్లెల, పట్టులయింటి ప్రసిద్ధుడు ప్రతిపాపులోను దొరకును. దీనిని అనేకమగు నకలు తెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనవలెను నీసానైన ను, కార్త్యునైనను అంగడిలో చివరే అను పేరును పరిశీలింపును. ఈజిప్ట్ కిల్లకారుయొక్క కలక్షిజనులను పరిశీలనచేయ గోరుచు రీ దిగువనాకె వ్రాసినవో అనాకిచ్చుకుగల సువాసనలొత్త శుచితమగు పంపుము.

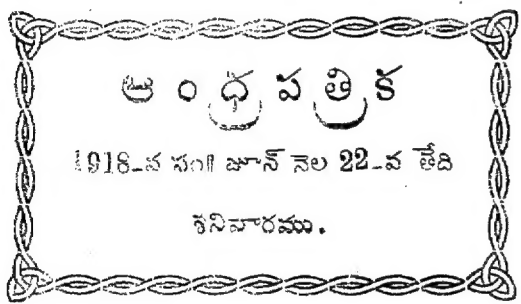
గోపాలాచార్యుల అంగ్లా యండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, బామ్మాయనీరు దివి, బొంబాయి.

మదరాసు యెంబడు:- మెనాకా పురమోర్తినాథ్, వైద్యుబాచార్యు, మదరాసు.

విన్నపము.

యధ్యక్షానకు నందు అయిదవయేడు నడచుచున్నది. యధ్యక్షా త్వరలో ముగియవలయును సూచనలు లేవు. యధ్యక్షానకు పూర్వము రతి 18 0-1-6 నెలగల కాగిత మిపుడు రతి 18 0-7-6 నెల కమ్మబడుచున్నది. కాగితములధర అయిదు రెట్లు పెరిగినది. ప్రియమైనను కాగితములు దొరకుట దుర్లభముగ నున్నది. చందాదారులు పాత పత్రికల పమ్మలను చందాధనము నందు సగమును తిరిగి పొందుచున్నారు. యధ్యక్షాంధ్ర ప్రదేశ్ పత్రిక చందా తరహా తన ఇతర పత్రికలు చందాలను పోల్చించినను యధ్యక్షా ముగియవలెను నాసతో నాంధ్రపత్రిక చందా పోల్చుచేయలేదు. ఆంధ్ర పత్రికకు దినపత్రికకు రూ 15-0-0 వారపత్రికకు రూ 2-8-0 నిర్ణయించినచందా స్వల్పముగ నున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులందు పత్రికానిర్వాహము దుర్భరము గాన అత్యధికము నుండియును దినపత్రికకు నెలకు రూ 1-8-0 (సంవత్సరమునకు రూ 18-0-0) వారపత్రికకు సంవత్సరమునకు రూ 3-0-0 చందా ఏర్పాటు చేయబడినది. ఆంధ్రదేశభాషిమానులు ఆంధ్రభాషామానులు ఆంధ్రపత్రికాభిమానులు వివరీతపు కఠిన్ముఖుల గనునచి చందాధనము స్వల్పముగ పోల్చించినను పూర్వమునలెనే యుదారస్వభావమును బూని పత్రికను పోషించుటకు ప్రోత్సాహము.

పత్రికాధీపతి.

హిందూదేశపు భావిదశ

రాజ్యాంగ సంస్కరణము లింకను ప్రకటింపబడినవియును, ఆంగ్లేయపత్రికల వ్రాతలనుబట్టి సంస్కరణస్వభావము గూర్చి ప్రజల మనములందు సందియ మేర్పడుచున్నది. సందియముల కెడ మిచ్చు వ్రాతలనే గూర్చు తప్పక తంత్రీమూలకముగ హిందూదేశమున కెరుకవరము చున్నాడు. సర్వవలంబును ఛిరాయుగా రొకప్రక్కను, కట్టనుగా రొకప్రక్కను ప్రజాశయముల గూర్చి ఆంగ్లేయదేశమున వివరితాశ్రయముల గలిగించుచున్నాడు. సింహాసనం పక్షమువారి ఆందోళనము ప్రాతఃప్రయోగము. పరిపాలనావిభాగపద్ధతియే హిందూదేశమునకు చరమము నని, న్యాయస్థేట్టు మెను పత్రిక ప్రసంగముల, యాట రిడివరకు దెలిపియుండెను. నేటి దిల్లీలో అబ్జర్వరు అను పత్రిక హిందూదేశపు భావిదశగూర్చి దీర్ఘవ్యాసమును వ్రాసియున్నది. హిందూదేశముపై అబ్జర్వరు పత్రికాధిపతి కింత పరిపూర్ణకటాక్షమేల కలిగెనని యాచరువార్త నంతను జనువగ, కారణమును గోచరమయినది. ఈ పత్రికయు కర్మినుగారి ప్రోవనేట్ కుక్కుచున్నది. కాంగ్రెసు విధానమున, పరిపాలనము స్తంభించునని, కర్మినుగారు దెలిపిన భయామే, యీ పత్రికయు దెలిపియుండెను. కార్యనిర్వాహకసభలో సగముమంది సభ్యులు ఉద్యోగులును, మిగిలిన సగము ప్రజాసభలచే నెన్నికొనబడిన వారును, ఉన్నంత

మాత్రముచే పరిపాలనమున నిరంతరపోరాటములుండు నని దెలిపిన కర్మినుగారిని వారియనుచరులకును, ప్రతిర్వాప్తిమునందును రెండు ప్రభుత్వములుండుటచే, పోరాట మెద్దియులేక పరిపాలనము నెప్పుడిగ జరుగునని దెలుపుట కెటుల మనసాపెనో దోచుకున్నది. అబ్జర్వరు పత్రిక సామాన్యముగ ఆంగ్లేయదేశపు తెల్లరు దెలుపు కారణముల సూచించి, ప్రజల యసామర్థ్యమును చాటుచున్నది. విద్యా విహీనులగు జనసామాన్యమునకు తాము సంరక్షణ భారమును వహించుటచే, హిందూదేశమునందు ఆంగ్లేయదేశమువలె వికాసముబాంది, తగిన సౌఖ్యము జేరిన పిమ్మటగాని తాము హిందూదేశ సంరక్షణభారము నణుమాత్రమయినను సడలింపజాల మని, అబ్జర్వరు పత్రిక ఉద్ఘోషించు చున్నది. స్వపరిపాలనాభారమును నిర్వహించుటలో, ప్రజలు సామర్థ్యము జూపుకొలదిని, నెప్పుడి నెప్పుడిగ ప్రజల కధికార మొసగుటకు నని, యీ పత్రిక సూచించుచున్నది. ఆంగ్లేయసామాన్యభారమునీ పత్రికయే మోయుచున్నదేమో తెలియదుగాని, మూగ ప్రజలపై నింత కనికరము జూపిన అబ్జర్వరు పత్రికా వారు, విద్యావిహీనుల సంధికారబంధురమునుండి లేవనెత్తుట కై యంతవర కెట్టి ప్రయత్నముల జేసిరో, ఆ ప్రయత్నము లెంతవరకు విజయము గాంచెనో, యీ పత్రిక దెలుపలేదు. నూటయే బది వత్సరములలో విద్యాభివృద్ధి యింత స్వల్పముగ నున్నపుడు, ప్రజలందరును ఆంగ్లేయులవలె విద్యావంతులగుట కెంతకాలము పట్టునో అబ్జర్వరు పత్రిక దెలుపలేదు. ఆకాల మే తెంచువంతును, హిందూదేశము ధ్యానము చేయుచుండవలెను గాబోలు! అనేక సంవత్సరములవరకును, పరిపాలనాధికారమును భారతీయుల కరము జేయుటకు ఏలుండదనియు, ఎట్టి కలవరమునకును లొంగక, ఆంగ్లేయులు తమ యధికారమును నిలుపుకొనవలయు ననియు, యీ పత్రిక సలహా నిచ్చుచున్నది.

కాని మార్పు అసలే వలదను కోటింగ్ జేరక, యీ పత్రిక తగిన రక్షణోపాయముల దీసికొని కొంత మార్పు గావించక తప్పదని మాత్రము దెలుపుచున్నది. భారతీయుల యాందోళన మాంగ్లేయదేశమునకు బాగుగ బ్రాకనంను వలనను, ప్రతి కూలుర విజృంభణమున కనుకూలా వకాశము లేర్పడి భారతీయుల రాజుభారములు నిషేధింపబడుటచేతను, హైందవప్రజల దృక్పథము ఆంగ్లేయదేశదృష్టిని తగినంతగ నాకర్షించుట లేదు. ఇలి తము శృంగ్యమునను, ఆకర్షణముల నన్నిటిని సమకూర్చుటచే కర్మిను గారి విధానము ఆంగ్లేయ ప్రజలకు ఉపాధిభూయిష్టముగ నున్నదని గన్పట్టుటలో వింతలేదు. అందలి రహస్యమును ఆంగ్లేయ ప్రపంచమునకు వెల్లడిపరచుటకు భారతీయ నాయకు లెవరిని అవకాశము లేకున్నది. ఇట్టి స్థితిలో మాంటాగూగారు గూడ కర్మినుగారి మార్గమునే ద్రోశినను, ఆశ్చర్యమునకు కారణముండజాలదు. ఇప్పుడయినను, కాంగ్రెసు సాయకులు తమ రాయబారును నిలిపివేచినందులకు పశ్చాత్తప్తహృదయు లయ్యెదరని తలంచెదము. రానున్న సంస్కరణముల గూర్చి ఇంగ్లీషు మెనుపత్రికా జోస్యము నిదివరకు బ్రకటించియుంటిమి. అందలి సూచనల స్వభావము పాఠకులకు గోచరించియే యుండును. ముద్రాను మెయిలు పత్రిక ఎట్టి యూహల దెలుపుచున్నదో నిట వివరించెదము.

“మాంటాగూగారి సూచనలలో, కార్యనిర్వాహకసభలో హైందవ సభికులు తొలగింపబడు నని యూహింపబడుచున్నది. శాసననిర్మాణ సభకు బాధ్యత వహించు భారతీయ మంత్రులను నియమించుటచే, హైందవ సభ్యులు లేని లోపము పూర్తియగు నని తలపవచ్చును. మాంటాగూ ఛేలముస్సఫ్టుగా ద్విజ్ఞ సూచనను జేసి యుండినను, భారతీయులు కార్యనిర్వాహకసభనుండి తొలగింపబడుదు రని గాని, కార్యనిర్వాహకసభ అసలే దీనివేయబడునని గాని తలంపజనదు.... మాంటాగూగారి సూచనల గూర్చి అనేక వదంతులు దేశమున ప్రబలియున్నవి. ఈ వదంతుల వరిశీలించిన, స్వరాజ్యవాదుల కోర్కెలమాత్రము సంతృప్తి గాంచనని తేలుచున్నది. మాంటాగూగారి యుద్దేశముల గ్రహించిన కొందరు, స్వరాజ్యవాదులీ సూచనలకు తీవ్రప్రాతికూల్యము జూపెదరని, జ్యోస్యము జెప్పుచున్నారు. ఈ సూచనల స్వభావ మెటులున్నను, మంత్రినర్గమువారి యంగీకారమును బడయక పోవుటచే, నయ్యవి యున్నవి యున్నటుల శాసనరూపము దాల్చునని మాత్రము తలంప వీలులేదు. ప్రజల విమర్శనమును పోషించుటకు మంత్రినర్గము వారాయుతులై యుండవచ్చును. కాని, మంత్రినర్గమువారు చేయు మార్పులు ప్రజల విమర్శనము ననుసరించి గావించబడుననుట సందేహాస్పదము. ఇక కొలదిదినములలో సంస్కరణ రహస్యము బయల్పడును. ఇది వరకే సూచనల నకల్లు అధికారుల హస్తముల యందున్నవని తెలుపబడినది. ఇంతకుపూర్వము, హైందవ ప్రముఖు లొకరు, మాంటాగూగారి పక్షమునకు జారిపటుల వదంతి వ్యాపించియున్నది. ఇది ఎంతవరకు నిజమో తెలియదు.”

పరిస్థితుల నన్నిటిని పరిశీలించిన, సంస్కరణ సూచనలు ప్రజాశయముల కనుకూలించునటుల గాన్పించవు. ప్రతికూలతక్తు లన్నియు ప్రజాశయములను విఘ్నపరచుట కొక్కమారు గమిగూడినవి. మే మిదివర కనేకమారులు దెలిపినటుల, ప్రజాశయములకు కొరవడు సంస్కరణములను, హిందూదేశ మంగీకరింప దని ఎంతెక్కి చాటవలెను. ప్రజల పక్షమునుండి ఎవరు జారినను, భయపడ నవసరము లేదు. ఏ యొక్క ప్రముఖుని పై ఉద్వేగువిజయ మాధారపడి యుండదు. కాల ప్రవాహ మొకరికొర కాగియుండదు. సంఘశక్తియే గమ్యస్థానమునకు గొంపోవును. ఇప్పుడు ప్రజలలో హైందవలసినది మనోదార్ధ్యత. ప్రజలీ సమయమున ఎండమావుల జూచి నీరని భ్రమింప గూడదు. ఉద్వేగువిజయమునకై తమ యావచ్చక్తిని వినియోగింపవలెను. స్వల్పసంస్కరణముల సంగీకరింపనుని ప్రజలు పట్టుదల జూపుచో, వాటి నెవరును దేశమును బలవంతముగ జొప్పింపజాలరు. ప్రజ లే మాత్రము తమ శ్రవణమును సడలించినను, నిరుపయోగకర మగు సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడుటయే గాక, స్వపరిపాలనము నింతత్వరలో పొందుట దుర్లభమును. ప్రపంచము స్వాతంత్ర్య పాతావరణపూరిత మై యున్నది. స్వల్పరాష్ట్ర స్వాతంత్ర్య నిర్వహణాధమయి ఆంగ్లేయదేశము కత్తిమూసినది. ఇట్టి మహా త్కృష్ట సమయమున స్వపరిపాలనము హిందూదేశమునకు లభింపదేని, మున్నుండు లభించుట దుర్లభము. అందుచే ప్రజలు గమ్యస్థానము జేరుటకు, అచంచలమగు విశ్వాసముతో కృషిసల్పిన యడల విజయము ధృవమగుటకు సందియములేదు.

మైసూరు దివానుగారి పర్యటనము :

ప్రజాభ్యుదయము

మైసూరు రాష్ట్ర మన్ని శాఖలయందును సర్వ రాజ్యవృద్ధిని జూపుటకు మంత్రి యగు విశ్వేశ్వర య్యగారి నిరంతరకృషియే కారణమని ఎల్లరకును బెలినవిషయమే. వారు దీసికొనుచున్న శ్రద్ధనిరు నమానము. తుంకూరుజిల్లాలో ఈ పర్యటనము ఫిబ్రవరీ, మార్చి నెలలలో వారు గావించిన పర్యటనవృత్తాంతము మా కిప్పుడందినది. పర్యటన కాలమున వారు ప్రజల కష్టనిష్ఠురములగుచు సాకల్యముగ విచారించి ముఖ్యవిషయముల నన్నిటిని పేర్కొనిరి. వాటిని పరిపాలనాశాఖాధ్యక్షులకు, డిప్యూటీ కమిషనరులకు బెలియజేసి వాటిట్ల చర్యదీసికొనవలయు నని కోరిరి. విశ్వేశ్వరయ్య గారు తనిఖీజేయునపుడు మండలాధికారులు హాజరై యుండిరి. తాలూకాముఖ్యపట్టణములే గాక అనేక కుగ్రామములు సయితము, విశ్వేశ్వరయ్య గారిచే స్వయముగ సందర్శింపబడినవి. ప్రతితాలూకా ముఖ్యపట్టణమునందును, తాలూకా ప్రముఖులందరు జేరినసభ యొక్క ఏర్పాటుజేయబడెను. ప్రజలు బెలిపిన విన్నపములనన్నిటి గూర్చి చర్చ జరిగెను. అవియన్నియు శ్రద్ధతో పరిశీలించబడెను. ప్రజలకొరతలన్నియు, వాటి ప్రాయము ఖ్యతను బట్టి పెద్దవిగను చిన్నవిగను, విభజింపబడెను. వీటినిన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు గ్రంథరూపమున ప్రకటించిరి. ఇక్కార్యము యొక్క ముఖ్యోద్దేశము, ప్రజలకష్టములనన్నిటిని స్వయముగ విచారించి, వాటిని సాధ్యమయినంతవరకు నివారించుటయే యని మైసూరు ప్రభుత్వము వారు బెలుపుచున్నారు. వీరి ప్రయత్నములత్యంత శ్రాసునియచుటకును సందియములేదు. దివానుగారు సూచనల నొక్కదానిచైనను, త్రోసివేయుటకు వీలులేదు. వాటిపై తగినచర్యను ప్రభుత్వోద్యోగులు దీసికొని తీవలయును తామెట్లచర్య దీసికొనినదియు ప్రజలకు తక్షణ దేయవలయును. ప్రతితాలూకా విషయమై దివానుగారు గుర్తించిన ప్రజాశయములతో బాటు, డిప్యూటీ కమిషనరుగారు బెలిపిన విద్య, పరిశ్రమ, రివీన్యూ మొదలగు ముఖ్యవిషయముల గూర్చి అంకెలుగూడ ప్రచురింపబడినవి.

డిప్యూటీ కమిషనరులు శాఖలవెంబడి యీ సూచనల విషదీసి, తమకును మండలాధికారులకును సంబంధించిన విషయములను తామే పరిష్కరింపవలయు నని ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. మిగిలిన విషయములను శాఖాధ్యక్షుల నిర్ణయముకొర కంపవలయును. శాఖాధ్యక్షులు ఏవిషయము నైనను తమ స్వంతబాధ్యతమీద పరిష్కరింప దలచునెడల, ప్రభుత్వమువారి కా సంగతి ఎరుకపరుపవలయును. ప్రతి సూచనను, చివరవరకు యోచించి, అందుపై ఎట్టిచర్య జరిపినదియు, అధికారులు స్పష్టపరుప వలయును. డిప్యూటీ కమిషనరులు సంతకమునకు రెండు మాగులు, తామేవిషయముల గూర్చి చర్యదీసికొని పరిష్కరించినదియు, మిగిలినవాటిని గూర్చి దీసికొనిన చర్య ఎంతవరకు అభివృద్ధి జూపినదియు బెలుపుచూ నివేదిక మంపుచుండవలయును. పరిపాలనాశాఖాధ్యక్షులపై గూడ నిట్టి బాధ్యతయే గలదు. దివానుగారు గుర్తించిన విషయములను, శాసననిర్మాణ సభ్యులకును, స్థానికసంఘసభ్యులకును, ఆర్థికసభా సంఘసభ్యులకును కంపవలెనని ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. ప్రజాభ్యుదయము గోరువారెల్లరును, తమ కీ విషయమై

తోడ్పడవలయునని ప్రభుత్వమువారు హెచ్చరించుచున్నారు. ప్రజాభ్యుదయమునకై నింతటి శ్రద్ధ దీసికొనుచున్న మైసూరు ప్రభుత్వమువారికి, ఉద్యోగులును ప్రజాప్రముఖులును తప్పక తోడ్పడదని యూహించుచున్నారము. దివానుగారి ముఖ్యవిషయముల గుర్తించిరి. తుమ్మూరు జిల్లా విస్తీర్ణము, జనాభా, వ్యవసాయము, పరిశ్రమలు, వర్తకము, విద్య మొదలగు విషయముల గూర్చి సంగ్రహముగ బెలిపి, పిమ్మట తాలూకాపట్టణముల గూర్చి వ్యక్తపరచిరి. కట్టణముయొక్కయు తాలూకాయొక్కయు సామాన్యస్థితి, నైస్సర్గ విషయములగూర్చి మొదట బెలిపి, పిమ్మట తాలూకాకు ముఖ్యమగు కొరత లెవ్వియో, కొలది కొరత లెవ్వియో ప్రజలు విన్నవించిన వాటినుండి నేరి విభజించిరి. పిమ్మట దివానుగారు స్వయముగ గుర్తించిన పరిశీతుల బెలిపిరి. ఈ సూచనలన్నిటిపై తగినచర్య దీసికొని ప్రజలసౌఖ్యమును పెంపొందింపవలయు నని, ప్రభుత్వోద్యోగులను వీరు కోరుచున్నారు. ఈ పద్ధతినే కొన్నివత్సరములు కొనసాగించుచో, మైసూరు ప్రజలు సౌఖ్యాంబుధి నోలొడగలరు. దివానుగారి పర్యటనము సత్ఫలప్రద మగుగాక!

ఇంగ్లీషుమొన పత్రిక : సంగ్రామసాహాయ్యము

“స్వరాజ్య వాదియగు జిన్నాగారు, బొంబాయి సంగ్రామసభయందు ఢిల్లీ మహాసభలో సిపాయిల వేరవాదవృద్ధి గూర్చియు, కమిషనరుల నొసగుట గూర్చియు గావించబడిన నిర్ణయముల నాచరణలో బెప్పెనందులకు, ప్రభుత్వమువారిని మూరి. ఈ నిర్ణయములు సఫలము గాంచువరకు సైనికుల హోదాజేయుట కష్టపాధ్య మగును. మరువ్యభల సమృద్ధియే, ఇప్పుడవసరమగు కొరతలలో ముఖ్యమై యున్నది.” అని ఇంగ్లీషుమొన పత్రిక వాయుచున్నది. ఇంగ్లీషుమొన పత్రికను స్వరాజ్యవాదియని ఎవరును దలచ వీలులేదు. అందుచే కవటముతో బలుకుచున్నదనియు చెప్పవలను పడదు. ప్రభుత్వమువారు ఇంగ్లీషుమొన పత్రికా హితమును గమనించుట భావ్యము. వైవాక్యముల మృదుజిత తరువాత, ప్రభుత్వమువారు కమిషనరుల నొసగిరిని తెలుపుటకు సంతసించుచున్నాము.

ఉన్నాదేశరణాలయములు

వీటి ద్రౌవాక్ష నివేదికము మాకు జేరినది. ఇందు 1915, 16, 17 సంవత్సరముల వృత్తాంతము బెలుపబడినది. పీచ్చివాండ్రసంఖ్య క్రమముగ హెచ్చుచున్నదని, నివేదికమున బెలుపబడినది. ఈ హెచ్చుదలకు కారణము ప్రతిష్ఠాపనపు సాధనముచేతనో, లేక, పీచ్చివాండ్రసంఖ్య హెచ్చుచేతనో, బెలియకున్నది. శరణాలయములందలి శరీరవాగ్ధ్యము క్రమక్రమాభివృద్ధి జూపుచున్నను, మరణములసంఖ్య యింకను హెచ్చుగనే యుండుట కోచనీయము. మద్రాసు పట్టణము పీచ్చివాండ్ర నెక్కువవంపినది. మలబారు దేశమీ విషయమై రెండవస్థాన మాక్రమించుచున్నది. విశాఖపట్టణపు శరణాలయమునకు చుట్టుకంచె ఆవరణము మాత్రమే నుండినను, పాదపానీయవారత్యల్పము. అయినను, తగినరక్షణ ముండుట యవసరము. ప్రభుత్వమువారు చుట్టుగోడ కట్టుకొనుటకు శాంక్షనుచేసిరి. చెన్నపట్టణమునందు ఉన్నానుల కొరకై గట్టబడిన బ్లాక్కులో సూపరింబు డెంటుగారి ఆఫీసు ఉండుట కోచనీయము. ఇందుచే 16 గది వసతికి భంగము కలుగుచున్నది. ఆ భవనము అభిసంకు పనికి

రాదని నివేదికము బెలుపుచున్నది. అందుచే ఆఫీసుకు వేరు భవనమును నిర్మింపవలయునని స్పష్టము జనరలుగారు బెలుపుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు మూలన భవన నిర్మాణముకొరకై 30,350 రూప్యములను శాక్షను జేయుటచే, ప్రస్తుతపు ఇబ్బంది తీరవచ్చును.

యుద్ధములు

యుద్ధములు విషయమై మద్రాసు రాజధాని వెనుకబడుట లేదు. హిందూ దేశమున మూడవస్థాన మాక్రమించుచున్నది. ఇదివరకు మూడవస్థాన మాక్రమించుచున్న సంయుక్త రాష్ట్రములను మద్రాసు రాజధాని మించుట సంతోషదాయకము. మద్రాసు రాష్ట్ర మికముంచును తన విప్లవమును శక్తివంచన లేకుండ నిర్వహించగల దుటకు సందియ ముండదు.

మే 5 వ తేదీని బొంబాయిలో ఇద్దరు ఆర్మీనియనులు “మైసూరు” జ్వరముచే పీడింపబడిగాని ఆపటినుండి ఆజ్వరమెచ్చటను వ్యాపింపకుండ తగిన ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవని హెచ్చరించుచున్నది.

మైసూరు ఆర్థికసభ:—మైసూరు ఆర్థికసభ నిన్నటితో ముగిసెను. అన్ని పాఠశాలలును సాంకేతిక యాత్రములుగ నుండవలయు ననియు, తాలూకా ప్రధానపట్టణముల యందు బాలికావిద్య నిర్బంధము గావలయు ననియు రామలింగా రెడ్డిగారు దుపపాదించిన రెండు తీర్మానములు ఆంగీకరింపబడెను. దుక్కిణియమ్మగారు స్త్రీలకు పాఠశాలిక హితములను గృహపాఠములను చెప్పవలసినదను బొబ్బరకు విద్యార్థి వృద్ధి నిమిత్త మెట్టియవకాశములు గలిగింపబడునో బాలికాభివృద్ధికిని ఆట్టి యవకాశముల గలిగింపవలెను.

పాటియాలా మహారాజగారి ఆర్థికప్రాముఖ్యము:—ఇంగ్లండులో యుద్ధమునుగూర్చి తమకు కట్టిన ఆర్థికప్రాముఖ్యము పాటియాలా మహారాజగారు పాటియాలా విశ్వకర్మ:త్రికంబిరి—హిందూదేశమునుండి బయలుదేరు సరికి యుద్ధమును గూర్చి పలువురు పలు విధములుగ చెప్పుచుండుటను వింటిని. ఇప్పుడు స్వయముగ వాని బెలిపించి యుద్ధము లభించుట చే నిజమును నాప్రజల కనుక పరచెదను. ప్యాపిరును జేరవలయునని ప్రాప్యతో క్రమపు లాసరించిన ప్రయత్నములన్నిటిని మిత్రమండలివారు ధ్వంసముచేసిరి. ఇప్పటి కప్పుడే ఆమెరికాదేశము లపరిమితముగ వచ్చినవి. ఇంకను వచ్చుచున్నవి. మనమూలదేశములన్నియు మంసిఫిటియం దున్నవి. స్థితిచాల విశ్వాసకరముగనున్నది. ఆస్త్రియను తిలలిమిద మెనరించిన ఆకస్మాదీయము గొప్పరథము నొందెను. ఏలన్న మూడుదినము లతి ఘోరముగ బోరియు వారిండుకేరయు లాభము నొందిక అనేక మంది సైనికులను కుహకులను గోల్పోయిరి.

రాజద్రోహుల బందిపోటులు:—1916 వ సంవత్సరము జనవరి 17 వ తేదీని మోహిని మోహన ఘోష అను దర్బంధకుడు సాల్సియానివాసి హరిదాసు వైసిగారియంటి బందిపోటుదొంగతనము చేసినటుల వేర మోహింపబడిన కేసును హూరా సెషన్సుజడ్జి విట్టిగారు మొన్నటిదినము విచారణ చేసిరి. నిందాకోపితు లిట్లు చెప్పుచున్నారు. నాటిసాయంకాలము మద్రాసు మరీమున్సిల్లో గలసి వైసిగారింటికి పోయి యింటినుండి యిచ్చ విలువగల వస్తువుల నన్నిటినిచ్చివేయగోరెను. వైసిగారు వేదవాద నేమియు తదగ చెప్పవోదగముద్దాయి కోరినది మేము మోహినియలను జేకనేపాధ్యమర్పించుచుండ నీవు నీకడ్డకన్న భవమైన నీయల వాయను. వెంటనే సామ్యునీయకున్న కుహకితో కాల్పిడే నడనని తెదరించెను. అంతవైసిగారు వారిని మేడమీద పడక గదిలోకి గోంపోయెను. వారు భూనాపెట్టెల తెరచి కుమారుడు 9000 ల విలువగల నగలును నగలును నోట్లను బట్టుకొని పోయిరి. పోవునపుడు కిలుపుగొల్లెము చేసిపోయిరి. వారు వెళ్లి పోయిన పిమ్మట పోలీసువారికి రిపోర్టు ఇవ్వబడినది. పోలీసు వారు వెంటనే కిలుపును తాళముచేసిరి. మరునాడు ద్యోగులను వచ్చి ముద్దాయిలు పట్టుకొనిన చెట్టెలమీద నేడియో గుండకు చచ్చి పిమ్మట నీటిని చిటకరించిరి. అంత ముద్దాయిలు చేతుల బాధలు గన్వింపిన పాటిభూమిగిట్టబట్టిన పియబిడెను కేసు విచారింపబడుచున్నది.

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్త లి పు డ సే క్షి త ము లు.

ఈ బుణము నూటికి రోజువారీ ఈయబడును. వృత్తిపన్ను లేదు. ఈ యుద్ధబుణ వ్రతములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయలీయబడును. 1925సం॥లో 100-కి 102 రూ॥న్ను, 1928లో 100-కి 105 రూ॥యలును వ్రతములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మీయబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సామ్యవాచకొనువద్దట వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తు ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చివరి మీ పేరువ్రాసి పంపుడు.

ద ర ఖా స్త న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్ వారికి,.....1918.

కో క థి ప తి,

అయ్యో,

ఇందులోరూపాయలచెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.

దీనికోక యుద్ధబుణవ్రతమును (ప్రామిషరీకోటు *) మొకదాని నిప్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ వ్రతపు సామ్యము ఏ సంవత్సరములో సామ్యకాలమునో ఆ సంవత్సర ముండనిచ్చి తక్కినవానిని కొట్టివేయుదు.

* 1921, 23, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసుచేయవలయును.

ప్రజ్ఞాలో ఇవ్వబడును.

ఇట్లు విశ్వసనీయుడు.

పేరు.....చిలాసము..... (స్వప్రముగ వ్రాయుడు.)

బ రో పా మ హా న ం గ ము ము

(రైటు ఉ ప క్షిప్తి)

ఇంగ్లండు

ఆంగ్లదేశమునందలి విదేశీయులు.

లండను, జూను 20:—ఈ విషయమునుగూర్చి చాల మంది ఆసక్తితో తెలుపుటచే వానినిగూర్చి సాకల్యముగ నాలోచించుట లాయిదు బాధిగాదు నిశ్చయించి.

యుద్ధరీతి సంతృప్తికరముగ నుండుట.

సారిసు, జూను 20:—కైమెస్కోగారు యుద్ధరీతిని వివరించినందున వైదికసంఘమువారికి సంతృప్తికలిగినది. ఆమె రికాక్షేర యంత అధికముగా రాగలుగునని ఎక్కువకు తెలుపా యడదు. క్రొలో సమత్వము చేపారగలదు.

చేరు అడ్మిరలులు చూశేగారు.

లండను, జూను 20:—చూశేగారు నాకాదబాధికార కర్మనుండలి రేమి పదవిని పర్యవేదికా కాదక నేనాధికర్య మనకు వచ్చి.

శ్రుతకా కా విమానములు.

జూలై 19-వ తేదీ యుద్ధయమున హెర్బిగ్ లాండు ట్లెగ్రామున ఆంగ్లనాకలు కాళి గాయుచుండ శ్రుతకా కా విమానములు తలపడెను. కాకలకు కష్టమేమియును కలుగ లేదు. ఒక నాకా విమానమును మనవారు సమద్రమున గూర్చి నాశము చేసిరి.

ఇంగ్లండులో వైనికులను చేర్చుట.

దెల్లిను, జూను 20:—ఇంగ్లండును కూడదని ప్రమాణ ముచేసిన వారిలో కొకడగు సార్వభౌమసలివాడు స్వచ్ఛంద వైనికులను చేర్చుసంఘమున చేరెను. “నాకు విశ్వాస మంగీకారము కాదుగాని స్వచ్ఛందవైనిక నేనకు నేను ప్రతిపాదించు గాను. నాతీయవాదు లందరికల నేనుగూడ యుద్ధమున కంగీకరింతును. నేనలో చేరకూడదని ప్రబలమ తెదరించు వారిని కా థరికు విషపులు నిరసించెదను. గౌరవనీయుడు విధానమున కైంగ్లండువారు ముముఖు” అని ఆశ్చర్య నుడివెను.

“జయింగ్లండులో ఇంగ్లండును చేర్చుచుండుట ప్రతిగా వారి స్వపరిపాలన మొనంగదమని ముమ్మటి వాదనమును చేయలేదుగా ఆరెండిటికిని పరస్పరసంబంధము లేకపోలేదు. నీనక్షేత్రము శక్తివంతము చేసిన ట్లెగ్రాడియగుటచే స్వ స్వపరి పాలన ము ను గూర్చి ఆ లో చిం ప నీయ క గడెను. కాథరిక్ మతగురువులు ఇంగ్లండును ప్రతిపాదించుటచే దొరతమువారు తమ భావములను మార్చు

కొనకలసి వచ్చివది. స్వచ్ఛందవిధానము వలన ననుకూలభరి తము కలుగగలదని దొరతమువా రానించుచున్నాడు. నిష్పం ధమువలన లక్షమంది లభించుటకంటె సంకలహము లేకుండ స్వచ్ఛందముగ 50000 లభించుటయే శ్రేష్ఠతమును. ఇదంత ము ధితి చాల విషముగా నున్నది. నీనుక్షేత్ర నాయకులను చేరసాలమం దిడుటచే నాతీయ వాదుల నాయకులకు ముఖ్య ముగా సంతృప్తి కలిగినదని ప్రభువుల సభలో కర్ణకు ప్రభువు నుడివెను.

నావికోద్యోగులకు కమిషనులు.

లండను, జూను 17:—ప్రబల మందిరమున కర్నలు యేటుగారికి ప్రత్యుత్తరమొసగుచు మాంపేగు గారిట్లు చెప్పిరి. చక్రవర్తిగారి చిహ్నము గల తిరుదములతో భారత నావికో ద్యోగులకు కమిషను లొసగుటకు సంగతి రాజాగారి న్యాయ కాఫోద్యోగులకు తెలుపబడును.

ఆంగ్ల శాంతివాదులు.

లండను, జూను 20:—సంధికి వెంటనే ఏర్పాటులు చేయవలసినవని. ఆంగ్లదేశము వారే సంకల్పములతో యుద్ధ మునకుదిగిరి ఆ సంకల్పములకు ప్రతిపూల ముండదమందున్న మిత్రదేశముల సంధిప్రతిపూలను సరించవలె నను తీర్మానమును మార్చుటగూర్చి సార్వమెంటుసభలో నువసాదించిరి. స్పష్ట డుగా రనుకదించిరి. విశ్వయజమాన్యమును బడయవలెనను దీక్ష తో జర్మనులు వారునాకార్యముల మొనరించుచున్నారు. యు ధ్ధా రం భ ము నం దు కల నేనుగూడ పవిత్రభావమునే సమగ్రముగా కలిగియున్నాము. 1914-న వత్సరము నుండి జరుగుచున్న విషయములను గమనించిన జర్మనులు విశ్వా ధికారమునానించినదియు సమరంతప్పనిసరియనియును గ్రహిం ప జాలనివారు శాంతివాదులు కొందరు తప్ప మరెవ్వరకు ను బాజరలో గూడ నుండరు. అందరును కోరిన సంధిని కలిగించు నూచనలను మేమెన్నడును తిరస్కరింపలేదు. జర్మనులు కల్ప యముగా నట్టివాదనల నెన్నడును చేసినట్లు దృష్టాంశములేదు. జర్మనులకు సాంకామిగానునూల్యము కలిసిన వా రెందులకును గూడ వెనకీసుకుంటుట తెల్లమును నిదర్శనముగా నున్నది. తెల్లయమునకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మివ్వబడునని జర్మను లెప్పుడు నుడివినట్లు నిదర్శనములే. ఆమెరికావారికిని మాకు ను యుద్ధాశయములందు భేదమింపుకయనులేదు. మేముగూడ నట్టిభావములతోనే పెట్టి ఫలనిధికారకే అట్టి త్యాగములతోనే అరణ్యరంగమునకి పోయియున్నాము. రహస్యపు సంఘము జరు పుట ఆ ప స ర ము. ఇ ట లి తో చే యు ట డి స

యొవంబడిక సంధి కల్పంతరముని తలచుట పొరబాటు. యు క్తియుక్తముగ ఏర్పాటునకు దొరతమువారును మిత్రముందలి వారును ప్రతిపూలుగారు. రహస్యపుద్ధరించుటకును శత్రువులను నిరోధించుటకును ఈ సంధి జరుపబడినది. రహస్యవారి పట్టనంబ రికిని సానుభూతి గలదు. వారు జర్మనులతో చేసికొనకలసి వచ్చిన సంధివలన వారికెట్టి అనుకూల్యమును కలుగలేదు. ఇపు డై నాదేశము నభివృద్ధి నొందించుట నున్నాకర్మము కాదు. జర్మను లిప్పుడు మిత్రముందలివారిని విడుదలచుటకు వారిలో నుకదేయవారికి నాలననుకూలమగు మరతులనియ్య నంగీకరిం చుట తప్ప సంధిగకు మర ఎట్టిప్రయత్నమును చేయువాడై గారని తెలియవచ్చినది. ఆందులకు నేను జర్మనులను నిందింపను. వారిమోసమును పడినవారిని పడకపోలిచుని చింతించు శాంతి వాదులను మాత్రమే నిందించెదను. దొరతమును ప్రతిపూలు యు గూడ గౌరవకరమగు సంధి నే కోరు చు న్నా గు. ఈసంధి గౌరవాస్పదము గాదు. సంధి జరిగిన మరల నమాయ కును కలతకును అరకాశముండరాదను. ఇకముందు సంధి జరిగిన నాతీయసంఘము నేర్పుచుండువలన దానిని భద్రపరుప వలెను. మేము గౌరవప్రదమగు సంధిని కోరుచున్నాముగాని విజయమును బడసి జర్మనులవంటి యుద్ధప్రదకారుల యధికార మును పూర్తిగా నూపుచుండువలన నది లభింపదని అందరును నిశ్చయించిరి బాల్కన్ గారు నుడివరి. శాంతివాదుల తీర్మా నము ప్రోసివేయబడినది.

ప్రవాసితులగు వైర్లడువారు.

లండను, జూను 20:—ప్రవాసీకు విధింపబడిన విధం దువారిపై కేసుచేయటకు బలమైన ఆధారములు కలవు గాని అట్లుచేయుట అవసరమును వాంఛనీయుమునకూడ గాదని సార్వమెంటుసభలో విద్గండుమంత్రి నుడివెను.

హిందూదేశ భావిస్థితి.

లండను, జూను 15:—అజ్ఞానవృద్ధికి ఈ విషయ మును గూర్చి మూడుకలముల (కాలము) వ్యాససూత్ర వ్రాసు బడినది. “కాంగ్రెసులీగర్ విధానము నలంబించుట ఆసంధ నలు సంయోగవిజ్ఞప్తి విధానమునసరింపబడదగును. మేము కొట్టికొని ప్రజల సామ్యము ధర్మకర్తలము. ఆంగ్లదేశమునందు వలె హిందూదేశమునగూడ ప్రజలలో న థి క స ం ఖ్యా తులు విద్యాసంపన్నులగు వరకును మేము గురితకు కర్మ ము ను కడువజాలము కొన్నిపదుల ఏడ్లవరకును కార్యనిర్వాహక సంఘములకు ప్రత్యామ్నాయము లేస్తే విలులేదు. మేము క్రమ క్రమముగ స్వపరిపాలనమును కలిగించెదము గాని ఎక రెంత ఆందోళనము చేసినను మేము లొంగువారముగాము. లట్టివారు దేశరక్షణమును దేశశాంతిని దేశభివృద్ధిని కలిగించ జాలరు పరిపాలింప జాలరు.

ఇండియా కేళమున బాధ్యతగల ప్రభుత్వము నేర్పురప గూడదను వాదము మొదట బలీయముగ కనబడినను నిదానము గ నాలోచించిన తగినకట్టుబాటులతో నాపరిపాలనము నేర్పు చుండు యజ్ఞవల్క్యసరముని కృష్ణముకాక మానదు. స్వాతంత్ర్య మునకు హిందూదేశమును నిద్రపరచి పిచ్చుట స్వాతంత్ర్యము నొసంగలేనని 50 ఏండ్ల క్రితము హెచ్చుత్వ ఎద్వేవుగాను నుడి విరి. కాన మన మిప్పుడు ప్రభువు ప్రయత్నమునకు మాత్రమే నడగదగును. ఆ త ని కాల ము న స్వ తం త్ర మ న గా కేరలము విడిపోవుటయే. ఇపుడటులగాను. సామ్రాజ్య సా ద్యభావముగో గూడిన స్వపరిపాలనమును బడయట యగు చున్నది. హిందూదేశమునకు సాంఘాతిక మేర్పడవలెను. సామ్రాజ్యమునందు హిందూదేశమునకు గూడ సాంఘాతిక సంబంధ మేర్పడవలెను. ఇప్పుడు కలిగిన ముఖ్యముగు మార్పి డియే. ఇప్పుడు కాలయాపనము చేయజూచుట ప్రబల హాని కరము. దేశీయులును రాజనీతిజ్ఞులును కాలయాపనము చేయుట కెంత మూర్ఖమును తలంచుటలేదు. హిందూదేశమున నభివృద్ధి కరమగు స్వపరిపాలన మేర్పడుటకు నిర్ధారణమగు నేర్పాటు చేయబడును. అందులకు మా పరిపాలనాశిక్షలనుగూడ మేము సంస్కరింపకలసి యుండును. అట్లు భారతీయుల నభివృద్ధి మొందించుట మాకు సాధ్యమును వైతికముగ బాధ్యతయు నగును” అని ఆ పత్రికలో వ్రాయబడినది.

ప్రభువిరుదము.

లండను, జూను 20:—విమానదేశమునందలి సర్ విలియం సీరు గారికి ప్రభు విరుద వియ్యబడినది.

యధానంతరము జర్మను వ్యాపారము

లండను, జూన్ 20:—యధానంతరము చాలకాలము తరువాత జర్మను వాణిజ్యము సామగ్రిలను మిత్రమందలి శత్రువుల రానియ్య కుండుటకు అవకాశములను బట్టి పంపకుండుటకు మిత్రమందలి వా రంగీకరించు యని వ్యాపారముల సభలో జనరలు ప్రాప్త గా రడిగిరి.

ఈ విషయమును గూర్చి ఆమె కా మున్నగు మిత్రదేశములవారికి దొరతనమువారు తరుచుగా శత్రువులను వ్రాయుచున్నారు. ఇది చాల చిట్కొచ్చినది. ఇంతవర కేదయినా వారణాశివ, నిర్ధారణయైనది తెలుప బిలువదని భావించు గా రడిగిరి.

ప్రాస్తు

రెయి మేల్ల పట్టుకొనబడలేదు?

లండను, జూన్ 14:—రెయి మేల్ల పట్టుకొన బడలేని దిరుగు విశదీకరించుచు జనరలు వారు అడ్డినీవారుగా రు బెర్లిన్ నకు చేరి బ్లాటు ప్రతికా కొక వ్యావమును వ్రాసిరి. అది చాల దృఢమైన రక్షకబలముచే గావించబడుచున్నది. ఆరక్షకబలము మీద ఫిరంగిదళముల సుపయోగించుటకు బిలువేయ. పవతి దళములతోనే యెదిరించిన సహారస్వము గలుగునని జర్మను లిట్టి సాహసమును చేయనేరకున్నారు.

జర్మను లమెరికాపంపుల ముట్టడించుట.

లండను, జూన్ 14:—అమెరికాపంపులనున్న “న్యూ యార్క్ సిటీ” పత్రికా విలేజిరి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—ఫెలోషియరీ సమావేశమున నున్న అమెరికన్లు మూడు జర్మను పట్టాలముల విడదలచిరి. అవి సగముమంది నైసికుల గొల్పోయి వెనుకకు మరలివని. జర్మనులు అమెరికాపంపుల నిష్పన్ను గాను పెట్టులతో ముట్టడించుచున్నారు. మరియు ముఖముఖి యుద్ధమును తప్పించుకొనుచున్నారు.

పరాసు రంగము

పరాసువారు శత్రువులను పట్టుకొనుట

లండను, జూన్ 20:—పరాసువారి ప్రకటనము: మా సేనలు మాంటిడెడరు ఓయిలకు నడుమను బోయికులిచాము యొద్దను శత్రు సేనామధ్యమున చొరబడెను. 20 మందిని పట్టి తెచ్చెను.

శత్రువుల కధికమగు నప్తము.

అమెరికావారి ప్రకటనము - చాలూరెగ్గోయిలకు లకు వాయువును మేము మరల ఫిరంగులను కాల్చి శత్రువులకు శాలనప్తమును కలిగించితిమి. ఆప్రాంతములలోను లొరైలకు లోను ఫిరంగులు కాల్చుడెను.

11 జర్మను విమానములు ధ్వంసమగుట

మాన్సు హేగుగారి ప్రకటనము. ఈ నెల 18 వ తేదీని ముట్టులును వానయును అధ్యంతరమును కలిగించినది. మేము 11 జర్మను విమానములను వాణనము చేసితిమి. ఒక అంగ్ల విమానము బోయినది.

జర్మనుల వైదీల సురదీయట.

తూర్పుప్రాంతదర్శులో 60 మంది రవాణ్యములను మిత్ర ముడలివారికి తెచ్చుచున్నారని అనుమానపడి జర్మనులు వారిని పట్టుకొనిరి. వారిలో 15 గురు పురుషులకును ఒక స్త్రీకి మరణాత్మ విధింపబడినదియు వారి కత్తుడే యుడిసిరియును తెలియచున్నది.

జర్మనులైకుల మొ.

18 వ తేదీని పరాసు కిరీరమునండి యిటుల తంతి వార్త వచ్చెను. జర్మనులైకుల కేకములదుట్టులలో కొన్ని శత్రువుల దినవర్త పుస్తకములను (దయిరీలు) దొరికినవి. వానిని బట్టి చూడగా వారికి విజయములు కలుగుచున్నను వారి కు తానా వా మే మి యు ను లేనట్లు తెలిసెడి. పరాసు పట్టణముల నాక్రమించుటకు వారి కాతురత కనపడలేదుగాని పరాసువారి ధాన్యపుట్టును ఆహారపదార్థముల దుకాణములను దోచుకొనుటయందు వారికా సక్తి మెండుగానుండెను. యుద్ధములకేయించిన కొలనిని అకలి మొదైనది. ఆహారములేగినది. పరాసువారు శత్రువులముగ నెదిరింపసాగిరి. వ్యవస్థి వారును మైనది. శ్రాంతియొసగు రావలసిన సేనల రాక ఎడమైనది “గ్రామములకు దుకాణములను దోచుకొంటిమి. పరాసులైకు వైద్యశాల కే గిలి మి. ఆరటా నెవ్వరునులేరు. వారు దానిని వివచిపోయిరి. అచటి ఏర్పాటులు చాలశత్రువుగ నున్నవి. జర్మను వైద్యశాలలు వీని కం

దుకానుగూడ సరిపోవు. అంతయుచాల పరిశుభ్రముగానున్నది. కట్టకట్టుటకు వారు గాజు స్థానమును వాడుచుండిరి. మాదేశమున కాగితములను వాడుచున్నాడు.” అని సెక్రెటరుని దయిరీలో వ్రాయబడినది. “ఫెలోషియర్లు నున్నవి. మేమున్నట కస్తువులను కొనబట్టకున్నాము. వానిని దొంగరించి పంపవలెనని” నైసికుల భావ్యము మున్నగువారు వ్రాసిన శత్రువుల చాలకనబడినవి. యుద్ధవర్తనముగూడ చదువువారికి సంతక ప్రదముగానుండెను. ఈ నెల 18 వ తేదీని ఫిరంగములు సంబోధింపబడినవి. “శత్రువులు బలతయముగా నెదిరించుచుండుటచే మేము పురోగమమును మానివేసితిమి. మాలో నప్తము చాల కధికమైనది. వాడివిజయలో కొద్దికంపెనెల మాత్రమే మిగిలినవి. గాయములు కలిగిన వారి సంఖ్య చాలకధికమైనది.” చాలూరెగ్గోయిలనుండి యొక డిటుల వ్రాసెను. “నాపట్టాలము మూడు దినములు పోరి అలసిపోవుట చే నిలువలో నుంచబడెను. మాతో పోరిన వారు చాలయంది అమెరికావారు. దానికి మందు బ్రిటిషు పరాసు నైసికులను మెడగా స్పృహనుండి వచ్చిన నల్ల చారునుండిరి.” ఈ నెల 18 వ తేదీని యొక యుద్ధాంగి యిటుల వ్రాసెను. “శత్రువులు మరేఫిరంగుల నధికముగా కాల్చుటచే మా ఆవస్థాంధము విధలమైనది. మాతో తలపడిన సేనలో అంగ్ల పరాసు, అమెరికా అగ్రికా నైసికులు కనబడిరి.

శత్రువులకు తరుముట.

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము:—బోయిలను తెచ్చుకొనినైట్రి జరి ఇచ్చెనుప్రాంతములందు మేము చాల సామం దాడినలించితిమి. కొన్ని బోట్ల పోరు తీవ్రముగా జరిగినది. శత్రువులకు చాల నప్తముకలిగినది. 18 గురుపట్టుబడిరి. మాన్సు కోర్ సమీపమున శత్రువులు దాడిసలంపగా మేము ఫిరంగులను కాల్చి పారదోలితిమి. సోము అంతకులకు నడుమ శత్రువులధికముగా ఫిరంగులను కాల్చిరి. అట్లు పుర్రరమునను దాడినైట్రి కాల్చి ప్రాంతమునను ఇరువీరులవారును ఫిరంగులను కాల్చిరి.

శత్రువులకు తరుముట.

లండను, జూన్ 20:—పరాసు ప్రధాన కా గ్రామము మువద్దనున్న నైటరుగారి విలేజిరి నిన్న రాత్రి ఇట్లు తంతి నంపుచున్నాడు:—చాల దినములనుండియు ననుకొనుచుండియుల రెయిచ్చుమీదను నిన్న రాత్రి శత్రువులకప్పుండన మొనరించిరి. నగరమునకు మట్టు రెండువంతుల మేర నావరించిన వశములు పట్టణమును పట్టుకొన సన్నాహమైనవి. ఆనగరమునకు పశ్చిమమునండి బయలునందలి బ్రిగ్గి మొదలు తూర్పున పొంపెల్లరకుగల 12, 18 మైళ్లరంగమున వారెదిరించిరి. నెంటు బ్రైను తెధినిల మధ్య దక్షిణమునను, వాయువునును ఉత్తరము నను జర్మనులపట్టచే చుట్టుముట్టిరి. వారిప్రధాన ప్రయత్నమును విఫల మొనరించుటయే గాక పరాసువారు నగరమందలి చిత్తరయిండ్లను పట్టుకొనుటలో నుండి లాభము నొందిరి. జర్మనులు రాత్రి సమయమున నేమియు తెలియక దృఢతర్రములగు కందకములను బట్టుకొనుటలో చాల తప్పింపులు మొనరించిరి. భేదింపబడినచానివలె నాకందకములు కధికముగ నున్నట్లు వైగి గన్నకు ఏర్పాటులు చేయబడెను. ఈనగరమున పట్టుకొన కలయునని శత్రువులు 15 కోశాలనుండి బ్రహ్మాండప్రయత్నముల మొనఁగించుచున్నారు.

లండను, జూన్ 19:—నిన్న రాత్రి పరాసుప్రకటనము

ఎయిసికెడక్షియను మాంటిడెడరు ఓయిలమధ్యకు ఉండి ఉడిగి ఫిరంగి యుద్ధము జరుగుచు కచ్చెను.

శత్రువుల మోనికనప్తములు.

పార్సిను, జూన్ 20:—మిత్రమందలివారి వైమానిక నప్తములనుగూర్చి జర్మనులొందిన కట్టప్రకటనములకు ఖండించుచు మే నెలలో ఒక్క పరాసువారే 291 శత్రువిమానములను గూర్చిరియు 180 విమానములకు పనిచేయజాలకుండ చేసిరియు, 35 బెల్గాలకు ధ్వంసముచేసిరియు ప్రకటించబడెను. పరాసువారి విమానములు 61 నెలసూట్టబడినవి. 12 మర్షలములు చేయబడినవి.

లండను, జూన్ 19:—జర్మను అధికార ప్రకటనము

యుద్ధము లనేకములు చేయబడినవి. మాంటుగోబెల్లుతన తూర్పుటకునుండును మన పంక్తిని కొంచెము లానికి తెచ్చిరి.

లండను, జూన్ 20:—బ్రిటిషు ప్రకటనము:—అగ్రే

సమావేశమున నిన్న రాత్రి పరాసువారు రెండువిజయంతరములగు చాడుల నొనరించిరి. వారనేకమంది వైదీలను పట్టుకొనిరి. మీటింగ్ కి కాన్య రటమున బ్రిటిషువారు కొంతమంది వైదీ

లను పట్టుకొనిరి. మెర్సిను కి కాన్య రటమున నెడియుదయమున యాపంక్తి కొంచెము ముందు కరిగెను. కొంతమంది వైదీలను బట్టుకొంటిమి. శ్రీ శత్రువులములను రెండు ప్రతియుద్ధములను మేము కరిమిచై చితిమి. ఎయిట్ల సమావేశమున శత్రువులు విశేషముగ గాను పెట్టుల నుపయోగించుచుండిరి.

ఇటలీరంగము

ఇటలీరంగమున తీవ్రమగుపోరు.

శత్రువులను తరుముట.

లండను, జూన్ 20:—ఇటలీ అధికారుల ప్రకటనము: మాంటిల్లో మొదలు సముద్రమువరకును నిరంతరాయముగ నతి దారుణముగా పోరుజరుగుచున్నది. 19 వ తేదీ సాయంకాలము మేము శత్రువులను మాంటిల్లోనా వైద్యుల తర్రముగా కరిమిచి మి. చారు త మ సే న సం తి ను మాంటిల్లో స్థానమునకు ఈకాన్యముగా గొనిపోవునట్లు చేసితిమి. 1228 గురిని చాల మరఫిరంగులను కళపయచుకొంటిమి. పావురంగమున ఫలితమర్థముగా నుండెను. శత్రువులు తీవ్రముగా తలపడిరి. మా వారు ప్రబలముగా నెదిరించిరి. 19-వ తేదీ మధ్యాహ్నము శత్రువులు క్రొత్తసేనలతో తలపడి జన్మకు కెయట ముందునకు రాగిగిరిగాని మేము వెంటనే తలపడి వారిని కరిమిచేసితిమి. మేము తీవ్రముగా తలపడుటచే సాంటి బోనావ్ వదనకు రణముఖము నుండుచితమైనది. 218 గురిని మేము పట్టుకొంటిమి.

మిత్రమందలి స్థానముల నాక్రమించుట.

ఇకోస్థానముల మావత్తును స్వాతంత్ర్యాలిహానముచే శత్రువులను తీవ్రముగ తలపడి రక్తాభిషేకమును గావించిరి. ఉదయము మొదలు నిశామయము వరకు మిత్రమందలి విమానములను మా కానా విమానములను విరామము లేకుండ పనిచేసెను. 14 శత్రు విమానములు నెలసూట్టబడినవి. మాని మాన మొకటి మరలి రాలేదు. అమెరికాలో పరాసువారి రాకన్యాయగ శత్రువులకుతలపడి బెర్లిన్ వెన్నాడు స్థానములను 101 మందిని కళపయచుకొనిరి. మేము మాంటికా స్థలం గాను మరి 100 మందిని పట్టుకొంటిమి. మాంటికారను యొద్ద శత్రువులు తలపడి యొడిరి.

అట్టియావారి స్థితి.

పావునది పొంగుటవలన చాలుగు కంఠెనలు కప్ప కట్టిన కన్నీయును కొట్టుకొనిపోయెను. కాని అట్టియా వారు వెంటనే కాలిబాటకుతెనలను నిర్మించిరి. ఇప్పుడు నది తీసిపోయినది. గాన మాకానివచస్థితి నవకాశము చేసుకొనుటకు బిలు కలుగలేదు. రిరి దివిజనులలోను రిరి దివిజనుల నింతవరకు శత్రువులు అపయోగించిరి. స్థితి చాల ననుకూలముగా నున్నది.

పట్టుకొనబడినవారి సంఖ్య.

ఇటలీలో అంగ్లరంగమున మా ర్మేమియునులేదు. 15-16 తేదీలలో 19 గు రుద్యోగములు 1080 మంది యింతకలును మాచే పట్టుకొనబడిరి. 19-వ తేదీ మా విమానములు వాగుగా పనిచేసినవి. 10 శత్రువిమానములను వాణనముచేసి 1480 పినుల బొంబులను కదలిచిమి. ఉదయమున నధికముగ వర్షము కరిగినదని బ్రిటిషు ఇటలీ అధికారులు తెలిసిరి.

ఇటలీ - ఇకోస్థానములు.

ఇటలీవారు ఇకోస్థానముల పత్తునునూరిగాన వారపరి మితముగా వచ్చి ఇటలీసేనలో చేరవలెనని ఇటలీవారు ప్రకటించిన కరప్రకటనలను వారి వైమానికులు శత్రు సేనా మధ్యమున కెడచల్లుటచే బోహమియును లత్యధికముగ ఇటలీ సేనలో చేరి రని విశేషములు రణముఖముండి తెలిసిరి.

బ్రిటిషు ప్రధాని ఇటలీ ప్రధాని నభినందించుట.

లండను, జూన్ 20:—వాన్సాంథునువారు లాంకు బార్నిగారు అట్లెడో క్రిట్టు తంతింపి రని తెలియజేయుచున్నారు.—ఇప్పుడు జరుగుచున్న నువాదకస్పృహకమున శత్రువుల దివ్యముగ నిరోధించినందులకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్య మందలి అన్ని వాతుల ప్రతినిధులుగల సామ్రాజ్యయుద్ధపథి వారు ఇటలీ వైద్యముల నభినందించుచున్నారు. అట్లొకాంగ శత్రువులంతయు యావన్నీ వినియోగించి చేయుచుండి య ర స గ్రం థ న మును బ్రిటిషు పరాసు దళముల క పో యు ను న వ క్ర ప రా క్ర మ వం తులగు ఇటలీ వైదికుల నిశ్చలప్రయోమును యుద్ధమంత్రివర్తము వారత్యంత ఆశ్చర్యముతో జూచుచున్నారు. ఈపహవిజయము మిత్రమందలివారి కెక్కింతోల్పహాకరముగ నున్నది. మంచిమను సమయమున స్వాతంత్ర్య శాతులన్నియు పోకటిగ నూడినవి. ఇంక ప్రపంచమంతటి నాక్రమింప భయపెట్టుచున్న వైనికాధికారత్యమును వారు త్యవతో లొలగింతురు.

N. Bhattacharya
 356 2, Upper Chitpore Road,
 Calcutta.

సానికవార్తలు

రివ్వాలలసంఘము:—ఎం. కె. రాజగోపాలాచారి (ఎం. జైర్ అఫ్ ఇండియా లెఫ్ ఎమ్మార్ఎస్ కంపెనీ) గారు ఈ సంఘమునకు రెండు రివ్వాలను కొని యిచ్చిరి.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము:—ఈ నెల 28వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము అన్నాపిల్లెపిల్లి 37వ మందిరమునందు ఇ. నుబ్బుకృష్ణయ్యగారు “బ్రాహ్మ సాధనము నందలి ప్రత్యేకవిషయము” లను గూర్చి యుపన్యసించి ప్రార్థనలు జరిపెదరు.

బళ్లారి సంగీతశారదా నాటకమండలి:—తేటి సాయంత్రము 5½ గంటలకు వై మందలివారిచే విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో కీర్తిశేఖరైన భర్తవరము కృష్ణమాచార్యుల వారిచే రచింపబడిన సాహితీనాటకమును, రేపు ఆదివారము (28-6-18) సాయంత్రము 5½ గంటలకు ప్రబోధనాటకమును తెనుగున ప్రదర్శింపబడును.

కణ్ణను సెట్టిగారి ధర్మములు:—బొబ్బిలి మహారాజుగారు నిన్నటి యడయము తిరువళ్ళీటిలోని (కణ్ణను సెట్టిగారి) ఆయుర్వేద వైద్యాలయమును, పేద శుభ్రులక్షీర దాన మందిరమును సందర్శించి అతి సంతృప్తులై కణ్ణను సెట్టిగారిని బహుశరించిరి.

ఎల్లమృజాతర:—తిరువళ్ళీటిలో హిందూ మహమ్మదీయుల మనస్సులవలన 4, 5 సం॥ ములుగా జరుపబడకుండున ఎల్లమృజాతర మొన్నటిరాత్రి అతి వైభవముతో జరిగినది. పోలీసువారి సహాయమువలన ఉత్సవమున శేషము అభ్యంతరము గలగలేదు.

చెన్నపురి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము:—రేపు ఆదివారము (28-6-18) మాంటురోడ్డు నందలి మహాజన సభామందిరమునందు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ సభ జరుగును. ప్రకటింపబడబోవు కొత్త సంస్కరణముల కొరకు ప్రత్యేక రాష్ట్రీయ సభ జరుపుటను గూర్చియు, లండనులోని ఇండియన్ కాంగ్రెసు సంఘమునకు ధనసహాయము చేయుటను గూర్చియు యోచింపబడును.

హిందువులకు మహమ్మదీయులకు కలహము:—మొన్నటిరాత్రి తిరువళ్ళీటియందు జరిగిన ఎల్లమృజాతర మునందు హిందువులకు మహమ్మదీయులకు చిన్న పోరు జరిగెను. ఈపోరున మహమ్మదు గౌను అను మహమ్మదీయుడు (నాయకుడు) పట్టునడి నిన్నటిదినము విచారింపబడెను. ఎల్లమృజాతరయము గుడ్డలు నేయువారి యింద్రులధ్యులందు, ఇందు హిందువులను లచ్చే సాహేబులును గలరు. హిందువులకు మహమ్మదీయులకు ఈ ఎల్లమృజాతరమును గూర్చి మనస్సులందుంచుచే 5 సం॥ నుండి ఉత్సవము జరుగకుండెను. ఈసంవత్సరము ఉత్సవము జరుపుటకు పోలీసువారి సహాయించిరి. ఉత్సవము వెనుక కొందఱు యూరపియును పోలీసు భటులును, సర్వహోలీసులును వచ్చుచుండిరి. ఉత్సవము లచ్చే మసీదు దగ్గరకు వచ్చునప్పటికి 200 మంది సాహేబులు ఉత్సవము నెదుర్కొనుటకు సిద్ధులుగనుండిరి. ఉత్సవము మసీదువద్దకు రాగానే లచ్చే సాహేబులు ప్రక్క సందులలోనుండి వచ్చి హిందువులవై దుర్భాషల ప్రయోగించుచు హిందువులమీది కురుకుటకు మహమ్మదీయ జనులను ప్రేరేపించుచుండిరి. అసమయమునందు ముద్దయి మహమ్మదీయులకు నాయకుడుగనుండి ముందువడచుచు “హా సేక్, హా సేక్, దీక్, దీక్, మో, మో,” అని అరచుచు వచ్చుచుండెను. కొందఱు మహమ్మదీయులు హిందువులమీదను పోలీసువారిమీదను రాళ్ళుయెచ్చిరి. ముగ్గురు పోలీసు భటులును, ఆరుగురు అసనలిని కొకనినిగై తాగుగ వెబ్బులతిగిలెను. పోలీసువారు విశేష కష్టముతో ముద్దయిని పట్టుకొని పోలీసు స్టేషనుకు తీసికొని పోయిరి. ఉత్సవము యథావిధిని జరిగెను. పోలీసువారు లేవన్నచో, పోరు తీవ్రమై యుండెడిది.

శేనునిచారణయందు ముద్దయి తాను హా సేక్ హా సేక్ అరచినిని యెప్పుకొని ఇతరుల నందుక తాను ఆచితి ననియు, తాను వెల్లూనుండి వచ్చితినియు లచ్చే సాహేబు

కాననియు తిరువళ్ళీటియందలి మసీదులో తనకు సంబంధము లేదనియు చెప్పెను. మేస్త్రీలుగారు “మాకు యెప్పుకొని నన్ను కాడిలు చాలును. వెల్లూరు కాడిలు మాయూరిలో అక్కరలేదు” అని చెప్పిరి.

కాంగ్రెసు లీగు విధానము:—స్త్రీలు.

భారతవారిజన రాయబారవర్గము (మాంటురోగారిని దర్శించిన రాయబారవర్గము) తరపున మాగ్డలెట్ ఇ. కనిన్సు సలిగారు మాట్లాడువారు మున్నగు:—కొంతకాలము క్రిందట, మాంటురోగారిని దర్శించిన భారత వారిజన రాయబార వర్గమువారు కాంగ్రెసు లీగు విధానమునందు స్త్రీలస్థితి యెట్టిది యని భారత స్వరాజ్య సమితివారినిడిగిరి. దానివై ఈ నెల 6-వ తేదీని పునాయందు జరిగిన ఆఖిలభారత స్వరాజ్యసమితివారు ఈక్రింది తీర్మానము నామోదించిరి.

“కాంగ్రెసు లీగు వారలచే నామోదించబడిన విధానము నందు “ప్రజలు” జనులు అనుమాటలకు పురుషులును స్త్రీలును సహా అని ఆఖిలభారత స్వరాజ్యము వారి రద్దముచేయుచు, రాబోవు రాజకీయ సంస్కరణములయందు స్త్రీలవిషయమునుగూర్చి వారిజనరాయబార వర్గమువారు మాంటురోగారికి నివేదించిన భావముల నామోదించుచున్నారు.”

మాంటురోగారికి నివేదించబడిన విజ్ఞాపనలో చెప్పబడిన ముఖ్యవిషయము లివి:—“ప్రజలలో మేము సగముమందిమి విశేషముగ ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యముతో ప్రజలు కాననభ్యుల నెన్నుకొనవలెనని కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణవిధానమునందు చెప్పబడినది. కాన కాంగ్రెసు విధానమునందు మాయోగ తే మములును గలవు. అట్టి ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము నిచ్చు సందర్భమున స్త్రీలుగూడ “ప్రజలు”గ నంగీకరింపవలెననియు, ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యమునకు “స్త్రీ” యొ యుండుట యొక యధ్యంతరము కాకుండునట్లు వైన శిక్షింప వాక్యమును సవరింపవలెననియు కోరుచున్నాము. 19 మంది కాననభ్యులచే “స్థానిక స్వరంపాలనమునసంపూర్ణ ఫలమునిచ్చు విధానము నేర్పబడవలెనని” చెప్పబడిన దానియందు స్త్రీలకు పురుషులవలెనే ప్రాతినిధ్యమునకు అవకాశముల నీయువలెను. ఈవిధానము సామ్రాజ్యపు ఇతర దేశములందు జరుగదముగ జరిగినది. ఎన్నికల విషయమున “స్త్రీత్వము” అధ్యంతర కారణము కాకుండదు.

వైనశిక్షింపబడిన స్వరాజ్యసమితివారి తీర్మానమునందు స్వరాజ్యసమితి వారును భరతవర్గమునందు స్త్రీస్వాతంత్ర్య విధానమున కంగీకరించిరి. ఇందు మూలమున పురుషులు లేకు సోదరయవతి బృందమునకు ఎన్నిక విషయమున నవకాశముల నొసగుటయు, ఇందువలన ఆంగ్లేజమున భారత స్వరంపాలనమున కనుకూలముగ డిటిహ ప్రజాభావ మేర్పడుటయు సిద్ధించును.

భారతీయులకు వైనికోవోగములు

భారతీయులకు వైనికోవోగముల నియ్యటను గూర్చి ఇండియా దొరతనమువారు చేసిన నూచనలవైని శ్రీచక్రవర్తిగా డిటుల నాజ్ఞాపించిరి: (1) ఈయుద్ధమున శ్రేష్టతముగ పోలిన భారతీయుల వైని కోవోగములకు కమిషనులియ్యబడు (2) ఈయుద్ధముననేగా ఇతరయుద్ధములలో వైనిశ్రేష్టతముగ పోలిన భారతీయులకు తగినవిధ్యతేని కారణమున వయసుమీరుటవలననో వైని వివరింపబడిన కమిషనులను బడయ నర్హులుగాని వారికి హానరరీ కమిషనులు ఇయ్యబడును. ఈరెండవ రకము కమిషనులను బడసినవారికి తీతమునందును పెన్ననందును గూడ కొంతవాసియుండును (3) సేనలోనుండియు ప్రజాసంబంధోద్యోగములనుండియు సేనలో చేర్చుకొనబడిన వారిలో నియమితములగు వారికి కొందరికి తాత్కాలిక మైనను మొదటిదిగతి వంటికమిషనులు ఇయ్యబడును ప్రజోద్యోగములనుండి తీయబడినవారికి రాష్ట్రీయ దొరతనము వారిని సర్విసేనాధిపతియు చేసిన సిహెచ్సలనుబట్టి రాజ్యపరినిధిగారు కమిషనులను జేయనర్హులగు వారిని నిర్ధారణచేయుదురు. వారు 19-25 ఏడ్లవధ్యమును వారు గానుండవలెను. దొరతనము వారికి వంచి నేవ చేసిన టుటుంబులులోని వారికిని ముఖ్యముగా ఈయుద్ధమున వైనికులను సమకూర్చినవారికిని, ఈ మూడవరకతి కమిషనులు ఇయ్యబడును. సేనలోనుండి ఏర్పకొనబడిన వారుగూడ 19-25 వండ్లవధ్య వయసువారుగానే యుండవలెను. వారు

కమిషను ఉద్యోగులలో సామర్థ్యముచూపినవారికి అధికము చూపబడును. వారు ప్రత్యేక పరీక్షయందును వైద్యపరీక్షయందును తేరిన వారుగా నుండవలెను. ప్రజాభావలోనివారు మూలమునను మొట్టికల్మషములకు తక్కువగాని పరీక్షల నిర్వహణకు నుండవలెను. అట్టివారికి ప్రత్యేకపరీక్షతో నవనర ముండదు. ఆ పరీక్ష సేనాధిపతిగారి కలన నిర్ధారణ చేయబడును. అట్లు నియమింపబడిన వారిక పాతకాలలో చేరి అభ్యసించవలెను. అపుడు వారు కాడెటులనబడుదురు. వారిరద్ద్యంపవలసిన కాలపరిమితి వారిసామర్థ్యమును బట్టియుండును. ఒక సంవత్సరమునకు తక్కువగా నుండదు. యుద్ధమున పనిచేయుట కర్హుడగు నుద్యోగి గల లక్షణము లన్నియు కలవారికి మాత్రమే కమిషను లియ్యబడును. ఆభ్యాసము ముగిసిన పిమ్మట వారిని భారతీయ సేనలో రెండవ లెఫ్టినెంటులుగా నియమించెదరు. వారి కపు డాదర్జ్గాలోని ఆంగ్లేయులకు గల గౌరవము లన్నియును నుండును. యుద్ధానంతరమున తాత్కాలిక కమిషనులను బడసిన వారిలో సామర్థ్యమును చూపినవారిలో వైనిక సేనయందు స్థిరపడ గోరు వారికి కమిషనులు స్థిరపరుపబడును. తక్కినవారికి గ్రాట్యూటీయచ్చి పని చాలించుటకనుమతించెదరు వారేపదవిలోనుండగా పని చాలించుకొందురే ఆపదవిలోనుండువలెను వారు ధరించుట కధికారము కలిగియుండురు.

సాండుపాత్రలోని కాడెటుక భావలో చదువుటకు ప్రతిసర్వమును 10 మంది భారతీయులను పంపుటకు గూడ ఇండియామంత్రి అనుమతించి ఇండియాదొరతనమువారు శతసి. అట్లుపంపబడదగినవారిని రాష్ట్రీయ దొరతనములు సర్వసేనాధిపతిగార్ల నూచనవైని రాజ్యపరినిధిగారు నిర్ణయించెదరు. అందులకు వైద్య పరీక్షలోను ప్రత్యేక పరీక్షలో ను తేరిన వారు మాత్రమే అర్హులగుదురు. ఆపరీక్షలో నవోభాగము గూడ నుండును. జేరగోరువారు 17-18 వ తేదీకి 17½-20 ఏడ్ల వధ్యమునవారుగా నుండవలెను. వలసీయగ్గింపులు త్వరలో ప్రకటింపబడును. యుద్ధకాలమునం దట్లు చదువగోరువారు తీతముల నియ్యనక్కరలేదు. కాని దుస్తులకు పుస్తకములకు ఇతర వ్యయములకు విద్యాభ్యుల తీతదండులు 635 ఇయ్యవలెను. సంవత్సరమునకు 60 పానులకు మించకుండ నితరవ్యయములకు వంతువలెను. సాండుపాత్రలో భారతీయులు సాశ్వాత్యుతో సమముగానే చూడబడుదురు. అచట నిర్దీతకాలమున చదివి సమర్థులను బడసినట్లు ప్రకటించబడిన వారికి భారతీయ సేనలో కమిషను లియ్యబడును.

టెరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్
సం॥ 1874 ఫాపితము. సాజ్డాఫీసు, బాంబాయి.

మా సొమ్మును గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీతో దాచుకొందుము. తక్కిన వారందరును అటులనే చేయవలయు నని హెచ్చరించుచున్నారము. ఇంతకంటె నురక్షితమగు పద్ధతి వేరొండు లేదు. (672)

మంచివడి దొరకును.

యుద్ధపత్రములను

కొనుడు.

Oriental Assurance Buildings,
Post Box No. 8, Madras.

The Great War.

(Reuter's Agency)

Great Britain

BRITISH PACIFISTS AND PEACE.

Motion in the House of Commons.

Mr. Balfour's Statement.

LONDON, June 20. — (6-30 P. M.)

In the House of Commons Mr. Balfour replied to the Pacifist Motion by Mr. Morell asking for assurance that Government would lose no diplomatic opportunity of settling the problems of war by agreement and urging the revision of secret treaties with the Allies which it was alleged were inconsistent with the objects for which Britain entered the war and therefore were a barrier to democratic peace. Mr. Snowden seconded the Motion. Mr. Balfour said that Germany was pursuing her aim of universal domination with persistent and elaborate care and ruthless cold-blooded determination. Our motives to-day were as high and pure as at the beginning of the war. The events since 1914 had convinced every student save a few Pacifists that war was inevitable as a result of German ambition for world domination. Referring to peace proposals like the Austrian Emperor's letter Mr. Balfour said: "We had never rejected any proposals having the slightest possibility of producing the kind of peace that all desired. There was no evidence that Germany had ever been serious in making such offers. Belgium stood out as a great unanswerable proof of what Germans would do if they thought that any military advantage was obtainable therefrom. Germany had never openly or plainly stated that Belgium would be given up, restored and replaced in the position of absolute economic and political independence. Mr. Balfour with great emphasis repudiated the suggestion that there was the smallest difference as regards war aims between ourselves and America. We cherished the same ideals and were fighting for the same purpose on the same battlefield and making similar sacrifices. Mr. Balfour defended the secret treaties. They were made under conditions in which any Government would have been bound to have acted similarly. It was a mistake to suppose that the Italian treaty stood in the way of peace. The Allies were prepared to listen collectively to all reasonable arrangements and Government would not be deaf to any reasonable suggestion if such were made. Any proposal to the Allies would be considered on its merits. These treaties were made by Britain with other members of the Alliance and we should stand by them. Treaties did not provide any obstacle to the conclusion of reasonable peace and would not occasion any difficulty between ourselves and Italy. More important than at present attempting to review these treaties was the task of restoring Austro-German efforts and doing all possible to restore Russia to full national self-consciousness. Everybody sympathized with Russia to-day. Her suffering had been little alleviated by nominal peace forced upon her. I do not despair of our ability even now to do something material to restore economic and political unity and national effort in that great country. As far as ascertainable the Central Powers at present did not intend to do anything more as regards peace proposals than to offer most favourable terms to one of the members of the Alliance with a view to disintegrating the alliance. He did not blame the Central Powers for setting such a trap, but he would blame those falling into the trap and mostly those pacifists who apparently thought it criminal not to fall into it. Concluding Mr. Balfour said: "Government and also the members on the Opposition Bench were desirous of an honourable ending to the war but all thought that no peace would be honourable or satisfactory which was merely a truce. Peace when attained must leave the fewest possible causes for friction and jealousy which would divide small nations even more than it would divide big nations. He hoped that future peace would be supplemented by a League of Nations for the enforcement of peace. We passionately desire honourable peace but are more and more convinced that it can only be attained by struggling to the end in order not to leave any nation like Germany power to repeat the evil under which the whole of the civilized world is presently groaning. The Pacifist motion was negatived without a division.

British Premier's Congratulations to the Italian Premier.

On the Splendid Italian Defence.

LONDON, June 20.

The Press Bureau states that Mr. Lloyd George has telegraphed to Signor Orlando: "The Imperial War Cabinet representative of all Peoples and Nations of the British Empire desire to congratulate the Italian Army on the splendid defence they have made in great battle now in progress. The War Cabinet have watched with pride and admiration the unwavering courage with which brave soldiers of Italy in company with the French and British have repelled the offensive conducted with the whole strength of Austro-Hungarian army. This great success has been a deep source of encouragement to the Allies. Coming at a most fateful hour of the whole war it is a good augury that the alliance of Free Nations will ere long free the world once for all from military domination which has threatened it so long.

Voluntary Scheme Hopeful.

LONDON, June 21. — (12-20 A. M.)

In the House of Lords Lord Curzon speaking on the Irish policy denied that there was any bargain to give Home Rule in return for conscription although they were two inseparable parts of the same problem. The discovery of a sinister treasonable Sinn Fein conspiracy with the enemy made it impossible to pursue the Home Rule policy, while the Roman Catholic clergy's resistance to conscription forced the Government to readjust their policy. The Government were hopeful of the results of voluntary

scheme. It was better to get fifty thousand volunteers from Ireland than a large number at the cost of a possible civil war. The condition of Ireland was grave. But Sinn Fein arrests had produced feelings of relief especially amongst the Nationalist leaders.

Recruiting in Ireland.

LONDON, June 20.

DUBLIN:—A telegram says that Sergeant Sullivan, one of signatories of the Anti-Conscription pledge, has joined the Committee for voluntary recruiting in Ireland. In an interview he said it would be a relief for decent Irishmen to find an honest straight forward course opened to them. He was against conscription but was in favour of war like all real Nationalists. He believed that the Catholic Bishops would resent any bullying of people to prevent recruiting.

Captain Carmichael Enthusiastically Greeted.

LONDON, June 21.

SYDNEY.—Record crowds enthusiastically greeted thousand recruits raised by Captain Carmichael who in interview said that they were going to victory. Captain Carmichael is a New South Wales Ex-Labour Minister of Public Instruction who resigned in 1916 and enlisted in the Australian Expeditionary Force. He was wounded at the front after which he returned to Australia, after which he was expelled by Labour Leagues for advocating conscription.

Malta's Contribution to the War.

LONDON, June 21.

MALTA.—The Governor Lord Methuen in a speech paid a tribute to what Malta "An infinitesimal part of the Empire" had done in the war. It had contributed twenty-four thousand men to the Army and Navy, while those who remained at home had done much for the sick and wounded.

Wool Clip of New Zealand.

Purchased by Home Government.

LONDON, June 21.

WELLINGTON.—The British Government has arranged to purchase New Zealand's wool clips until one year after the war at the same price as has been paid during the past two years.

Irish Deportees.

LONDON, June 20.

In the House of Commons the Irish Secretary replying to Mr. Outwaite said there was sufficient evidence to enable the prosecution of the Irish deportees, but it was not considered necessary or desirable to prosecute.

India's Future.

The "Observer's" Comments.

British Guardianship and Suzerainty.

LONDON, June 16.

The "Observer" has a three-column article on India's future. It supports the joint address policy and says the Congress-League scheme would mean an impossible system of organised deadlock. The article continues: "We are trustees for a vast inarticulate mass and we firmly propose and intend to retain our guardianship and suzerainty until India as a whole is educated up to the possibility of a federal union under an Indian regime as enlightened, just and stable as our own. For many a decade there will be no Indian substitute for our executive control and guiding sovereignty, and we will transfer our trust by degrees according as is warranted by Indian success and promise in the work of Self-Government. But we can never yield to pressure of any forces which we know to be incapable of maintaining defence and order, authority and progress.

Well-guarded Change Irresistible.

The "Observer" proceeds that the case against constitutional reform may always be stated with force which at first seems overwhelming, but when all objections are fairly stated and met the forces and arguments favouring a bold but well guarded change are irresistible. As Mr. Herbert Edwards put it over half a century ago that the only mission we can dare to set before ourselves is to fit India for freedom and then set her free. But in his time the goal of freedom meant separation. Now it means federation for India within herself and again for India within the Empire. That is the vital difference which brings a new light to our procedure and given word. Evasion would mean worse risks. Not for a moment do the nation and its statesmanship think of evasion. On the contrary definite steps towards progressive Self-Government in India will compel us to revivify and develop the organising energies of our own rule and strengthen, while we are leading her people forward, the practical basis as well as the moral justification of British power.

Allies and Germany.

Post-War Trade.

Debate in Parliament.

LONDON, June 20.

In the House of Commons General Croft asked whether the Allies had agreed to exclude German ships and goods from Allied ports and territories for progressive periods after the war, the longer the Central Powers refused to accept the Allied peace terms, also similarly progressively to restrict export of raw materials to Germany.

Mr. Bonar Law replied that the Government was constantly communicating with the Allies, including the United States, on the matter. The question was very complicated, and even if anything had been decided, which was not the case, it would be impossible to make a statement.

Aliens in Britain.

LONDON, June 20.

The papers state that owing to recent complaints Mr. Lloyd George has decided to overhaul the whole question of aliens in Britain.

Commissions for Marine Officers.

LONDON, June 17.

In the House of Commons replying to Colonel Yate, Mr. Montagu stated that the question of possibility of granting Indian Marine Officers Commissions bearing King's Sign Manual had been referred to the Law officers of the Crown.

Rear-Admiral Halsey.

LONDON, June 20.

Rear-Admiral Halsey has returned from the Admiralty to his command in the Grand Fleet.

Sir W. Weir A Peer.

LONDON, June 20.

Sir William Weir, Minister for the Air Force, has been raised to the peerage.

France

Army Committee Satisfied.

London, June 20.

PARIS.—After hearing the statement by Mr. Clemenceau the members of the Army Committee of the Chamber stated that they were well impressed especially by the number of American troops in France which exceeded all expectations and would soon give the Allies equality of effectiveness.

Central Powers

German Troops' Complaints.

Hunger and Terrible Losses, Some Significant Letters.

London, June 19. — (7-15 P. M.)

Reuter's correspondent at the French headquarters, telegraphing on the 18th June, says: Letters and diaries found on dead Germans and prisoners in the last offensive show that the German soldier, in spite of his victory, is in anything but a triumphant mood. What interests the writers is not the capture of French towns, but the sackings of French grocers' shops. As the battle progresses complaints of hunger and short rations are more frequent, coupled with jeremiads about the toughness of the French resistance, the terrible losses and receding prospect of relief. One diary describes the sacking of villages and shops. Referring to a visit to an abandoned French hospital, the writer remarks that German hospitals cannot compare with it. "Sick and wounded are ten times better treated in the enemy hospitals than in ours. With them everything is so clean. Bandages are made of gauze, whereas with us they are made of paper." German women not infrequently write to their husbands at the front urging them to steal for them what they are unable to buy at home. German soldiers' description of the fighting is not very cheerful reading. A Prussian infantryman, writing from Fere on the 6th June, says: "We have ceased to advance because the French resist too strongly. Our losses have become very heavy. Only a few companies are left of my division, and it is impossible to count the wounded. A soldier engaged in the Chateau-Thierry sector, writes: "My battalion was used up in three days and has been put in reserve. Before us are mostly Americans. Before it was British, French, and Blacks from Madagascar." An officer writes on the 3rd June: "Our attack was fruitless in consequence of the enemy's terrible machine-gun fire. Among our adversaries we have seen British, Africans, French, and Americans."

Germans Execute Prisoners.

LONDON, June 20.

AMSTERDAM.—The Germans have arrested over fifty prisoners in East Flanders on suspicion of espionage. Sixteen, including women, have been condemned to death and it is rumoured that sentence has already been carried out.

Former German Premier in a Critical Condition.

LONDON, June 21.

AMSTERDAM.—The "Koelnische Volkszeitung" states that Herr Bethmann-Hollweg is in critical condition, as result of an apoplectic stroke and there is little hope of his recovery.

The Use of Limburg Railway

By the Enemy.

LONDON, June 21.

AMSTERDAM.—The Dutch semi-official statement declares that only maximum of twenty-four German trains daily run over Limburg railways. These trains are thoroughly examined by Dutch customs and military officials before they are allowed to proceed.

Bread Reduction Causes.

Great Excitement in Austria.

LONDON, June 20. — (2-40 P. M.)

AMSTERDAM.—A telegram from Vienna says.—Reduction of bread ration has caused immense excitement throughout the Monarchy and there are very sharp protests irrespective of party. Immediate German and Hungarian help is demanded. The Executive of German Socialists in Austria has urgently appealed to workers to abstain from excesses or interruption of work pending decision. Vienna workers' Council and Vienna Workmen's Council is protesting against the reduction and demands general peace as soon as possible.

Crisis Reaching a Climax.

LONDON, June 20.

LATER.—Telegrams from Vienna and Berlin show that Austrian food crisis is reaching a climax. M. Ludwig Paul the Austrian Food Minister, in an interview on the subject of reduction of bread ration said that only most deplorable circumstances had compelled this drastic measure. Home and Rumania supplies were

exhausted. Bessarabia was inaccessible and requisitions in Hungary had unfortunately been without result. He hoped that further reductions would be avoided and population would endure till the new harvest. Meetings of Vienna City Council and Labour Council protested against the reduction very vigorously. The latter renewed the demand for speedy general peace and the former demanded that Government should negotiate afresh with Hungary and Germany especially the latter with a view to securing at least potatoes and telegraphed to the Hungarian Foreign Minister and the Bavarian Premier and also to the German Government requesting aid potatoes. Premier Seidler told a Socialist Deputation that everything imaginable had been done to avoid reduction of bread ration. Austria's stocks of beef were exhausted and she was dependent on imports from Ukraine and Bessarabia, but deliveries were interrupted. He hoped that Germany would furnish consignments of food in accordance with agreements last May. Von Seidler promised to expedite the harvest as speedily as possible. A Semi-Official Berlin agency appends to the report of Von Seidler's statement a note that the supply of bread and grain from Germany is out of the question. A decree was issued in Vienna yesterday instituting Government control of the new harvest as in Germany and Hungary. It was explained that this was necessary because Austria was entering the new harvest year without any stocks whatsoever and must obtain grain in the speediest manner possible. The "Cologne Gazette" says:—M. Ludwig Paul arrived in Berlin and conferred with the War Food department. It adds that it is declared authoritatively that Germany never promised to supply grain to Austria from her own stocks. Germany herself has been compelled to reduce bread ration. The promise to supply Ukraine grain is admitted but Germany is not responsible for the difficulties in that connection. German papers are uneasy at the situation in Bulgaria and say change of Ministry is regrettable especially as Malinoff is a Russophile. They declare the crisis is due to the food trouble in addition to the dissatisfaction at the Bukharest peace.

In the Prussian Lower House the Minister of the Interior said:—In consequence of the celebrations in honour of Kossuths hurting the susceptibilities of the German population such celebrations would be prohibited in Poland in war time.

Statement on the Miserable Food Situation.

LONDON, June 20.
AMSTERDAM.—The Vienna City Council has issued a statement with reference to the reduction of bread ration. It says that Germany promised some weeks ago to supply the Austrian army and civilians with meal including the German stocks. Deliveries at first were regular but for eight days past Germany had been in arrears and two thousand wagons of meals had not been delivered. No meal had been distributed for a week in munition districts in Austria. Situation was most acute in Prague, Brunn and Galicia. Urgent telegram had been sent to General Ludendorff besides others previously mentioned and the Ambassador in Berlin had made representations. When the Burgomaster received uncorrected notification of reduction of bread ration, he refused the responsibility for order in Vienna and requested at least peas and beans. This was refused and he then again telegraphed to Berlin and Munich asking for potatoes.

London, June 20.
AMSTERDAM.—A telegram from Berlin officially denies the British Admiralty's statement that mines found in the route allotted to Dutch hospitalships were of German origin.

Russia

Soviet Government in Siberia Threatened.

LONDON, June 20.
The "Times" Stockholm correspondent says:—The Bolshevik Government in Western Siberia had been overthrown by a counter revolution, which has captured Tomsk aided by Czech-Slovaks. Fighting is proceeding at Omsk, Ekaterinburg and Ufa. The Soviet Commanders have telegraphed to M. Lenin that Soviet rule in the whole of Siberia is threatened. The Siberian Duma has assumed the Government and promised to supply Russia with bread if the Soviet abandons military measures against Siberia.

General

Japan and Germany. What Should Japan Do?

LONDON, June 20.
A telegram to the "Times" from Tokio dated the 15th June says:—There was heavy fall on the Stock Exchange on the rumour that a special session of Diet had been summoned to determine whether Japan should take all steps to counter the German efforts.

Negotiations for Coalition Ministry.

London, June 20.—[12-30 P. M.]
AMSTERDAM.—A telegram from Sofia says:—The Democratic leader Mr. Malinof who is designated from the Premiership by a large majority of the opposition has begun negotiations for Coalition Ministry.

German Airmen on Danish Soil.

LONDON, June 21.
COPENHAGEN.—Two German aeroplanes have landed in Denmark. Apparently airmen are deserters wishing to be interned. One of them is believed to be Professor Nicoll author of the Fascist book "Psychology of the War" who in the German authorities sentenced to four months imprisonment on account of the book.

Naval

Airmen Bomb Bruges.

LONDON, June 20.
AMSTERDAM.—Airmen's bombs destroyed a submarine and torpedo depot at Bruges. Several inhabitants were killed.

Small Naval Incident.

LONDON, June 20.
The Admiralty states that while a British squadron was reconnoitring in the north of the Heligoland Bight yesterday morning it was attacked by a submarine. No hits were obtained and one aeroplane was brought down and destroyed by gun fire.

Western Front

Resumption of the Western Offensive.

Between Somme and Arras.

LONDON, June 21.
PARIS.—A Semi-Official statement says: Heavy artillery fire which has been occurring between the Somme and Arras possibly heralds the resumption of the offensive.

Enemy Raids Dispersed.

LONDON, June 20.—[1-15 P. M.]
A British communiqué says: We carried out a number of raids in the neighbourhood of Boyelles Lens and Givenchy also in the Scarpe and Ypres sectors. Some led to sharp fighting in which the enemy sustained many casualties and we took eighteen prisoners. Our artillery and rifle fire dispersed raids in the neighbourhood of Morlaixcourt. Hostile artillery was active between the Somme and the Aisne. There was considerable reciprocal artillery fire northward of Albert and in the La Bassée canal sector.

Heavy Enemy Losses Inflicted.

LONDON, June 21.—[3-0 A. M.]
An American official communiqué says:—Our machine gun fire and patrols inflicted considerable losses on hostile patrols northwestward of Chateau Thierry and in Woivre. There was artillery activity in these regions and in Lorraine.

French Take Prisoners.

London, June 20.—[4-30 P. M.]
A French communiqué says:—Our detachments penetrated enemy lines between Montdidier and the Oise and in the region of Bois-Le-Chaume and brought back twenty prisoners.

II German Aircraft Felled.

London, June 21.—[12-35 A. M.]
In a communiqué with regard to aviation F. M. Sir Douglas Haig says:—Low clouds and rain interfered with flying on the 19th June. Enemy aircraft showed little activity. We destroyed nine German machines and drove down two. One British is missing.

LONDON, June 21.—[1-45 A. M.]
Last night's French communiqué said: There has been intermittent artillery duel between Montdidier and Oise and south of the Aisne.

Enemy's Great Losses in Aircraft.

LONDON, June 20.
PARIS.—Contradicting German claims with regard to the Allied losses, it is announced that during May the French alone brought down 231 enemy machines and put out of action another 160 and destroyed 35 balloons, as against French losses of sixty aeroplanes brought down and twelve put out of action.

LONDON, June 20.—[11-20 P. M.]
The British communiqué says:—The French carried out two successful raids last night in the neighbourhood of Loos and took several prisoners. The British took a few prisoners northeastward of Meteren. We advanced our line slightly this morning northeastward of Merris and took few prisoners. We beat off two counter-attacks on the new positions. Hostile gas shelling was active in day time in the vicinity of Ayette.

LONDON, June 21.—[12-50 P. M.]
The British communiqué says:—We captured a few prisoners and machineguns and inflicted many casualties in raids and patrol encounters in Arleux Wood, Hebuterne and Boyelles and on both banks of the Scarpe. We repulsed with loss several attempts to recapture ground northwest of Merris.

London June 19.
A wireless German official communiqué says:—Assaults were repeated several times and slightly pressed back our line eastward of Montgobert.

Italian Front

Enemy Forced to Retire.

LONDON, June 20.—[7-10 P. M.]
An Italian official communiqué says:—The battle is continuing bitterly and uninterruptedly from Montello to the sea. We drove back the enemy in the evening of the 19th to northward of the Montebelluna railway compelling him to withdraw the whole front. I attack somewhat towards the north-eastern salient of Montello and taking 1226 prisoners and numerous machineguns. The struggle along the Piave fluctuated fiercely on the front lines. I was waged by the enemy with decision and hardness and sustained by our troops with great stubbornness and bravery. The enemy in the afternoon of the 19th June attacking with fresh new troops, secured at the moment some ground fronting Zenson. But our support arriv-

ing immediately forced him to retire. Our energetic partial counter-attacks succeeded in greatly reducing the fighting sector westward of Santadonna. We took 513 prisoners.

Allies Capture Positions.

Czecho-Slovak units have valiantly given their first tribute of blood to the principles of freedom and independence for which they are fighting on our side. In addition to success Allied airmen and Italian seaplanes participated uninterruptedly and effectively in the battle. Fourteen enemy machines were brought down. One Italian machine did not return. French units carried out a successful surprise operation on the Asiago Plateau and carried position at Berigo and Feltre taking 101 prisoners. We completed their gains capturing Monte Costanza and taking another hundred prisoners. Enemy attacks at Montebelluna were repulsed.

Austrians' Position on the Piave.

LONDON, June 20.
The flooding of the Piave washed away all bridges except four, but the Austrians speedily constructed temporary foot bridges and as the river has now subsided the Italians apparently are unable to take full advantage of the awkward position of the Austrians at present. Out of fifty-six divisions the Austrians hitherto have engaged well over thirty. The situation continues quite satisfactory.

Total Prisoners Taken.

Ten Enemy Machines Destroyed.

LONDON, June 21.—[12-35 A. M.]
A British Italian official communiqué says:—The situation on the British front is unchanged. The total of our prisoners during the battle on the 15th and 16th is now 15 officers and 1,060 others. Our aircraft were active on the 19th. We destroyed ten enemy machines and dropped 1,460 pounds of bombs on various targets. There was heavy rain in the morning.

Italy and Czecho-Slovaks.

LONDON, June 20.
Correspondents on the Italian front state that numbers of Bohemians who have surrendered explained their action by producing a proclamation dropped by Italian airmen announcing that Italy has adopted the cause of the Czecho-Slovaks as a nation and is inviting them to rally to the national cause.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

Commissions to Indians.

The Long Delayed Announcement.

SIMLA, June 21.
A press communiqué says:—The Government of India have had under consideration for some time past proposals for the grant of Commissions to Indians. Expression was given to their views by His Excellency the Viceroy in his speech at the War Conference at Delhi and these views were at once communicated to His Majesty's Government, but the latter's preoccupation with other matters has delayed their reply. This reply has now been received and it is to the effect that His Majesty the King-Emperor has decided to grant (1) a certain number of substantive King's Commissions in the Indian Army to selected Indian Officers, who have specially distinguished themselves in the present war (2) a certain number of King's Commissions conferring Honorary Rank in the Indian Army to selected Indian Officers who have rendered distinguished service not necessarily during the present war and who owing to age or lack of educational qualification are not eligible for substantive King's Commissions; such Honorary Commission will carry with them special advantages in respect of pay and pension; (3) a certain number of Temporary but Substantive King's Commissions in the Indian Army to selected candidates nominated partly from civil life and partly from the army. Those selected from civil life will be nominated by His Excellency the Viceroy on the recommendation of His Excellency the Commander-in-Chief and the Local Governments and political administration concerned. They must be between the ages of 19 and 25 and will be drawn from families which have rendered good service to the Government and more especially those which have actively assisted in recruiting during the present war. Those selected from the army must also be between the age of 19 and 25 and will be nominated by His Excellency the Viceroy on the recommendation of His Excellency the Commander-in-Chief and the general officers in whose commands they are serving. In making selections preference will be shown to the Officers of Non-Commissioned Officers who have displayed special aptitude as leaders and instructors. No candidates will be eligible for nomination unless he is medically fit and has passed a qualifying examination as a test of his general education. The standard required of civil candidates will be that prescribed for the diploma of one of the colleges a school leaving certificate recognised by a local Government, the matriculation examination of an incorporated University or any Higher Examination. Holders of such certificates will be exempted from the qualifying examination referred to above. The standard of the qualifying examination demanded of military candidates will be prescribed by His Excellency the Commander-in-Chief. Candidates selected for nomination will be required to join a school of instruction. Their status while under military training will be that of Cadets. The length of the course will depend upon the attainments of the Cadets. It will usually be not less than a year. No Cadet will be granted a Commission unless reported fit in all respects for employment as an officer on active service. On completion of the school course candidates who qualify for Commissions will be posted to Indian regiments as Temporary Second Lieutenants and will be subject to the same regulations and enjoy the status as British Officers of the same rank. On the termination of the war temporary officers appointed under this scheme who

have proved themselves efficient in every respect and who desire to make the army their profession will be considered for permanent commissions. The remainder will be retired on a gratuity with permission to wear the uniform of the rank held at the time of retirement.

2 The Government of India have also decided with the approval of the Right Hon'ble the Secretary of State for India to nominate ten Indian gentlemen annually during the war for Cadetships at the Royal Military College, Sandhurst. Candidates will be nominated by His Excellency the Viceroy on the recommendation of the Commander-in-Chief and the Local Government or Political Administration concerned. No candidate will be eligible for nomination unless he is medically fit and has passed a qualifying examination which will be held in Simla. This examination will include an oral examination similar to that required by the admiralty in the case of candidates for the Naval College at Osborne designed as a test of general intelligence. Candidates for nomination must be between the ages of 17½ and 20 on the 1st July 1918. A syllabus of the qualifying examination referred to above will be published at an early date. The general standard required will be that prescribed for candidates for Temporary Commissions. The payment of fees for the education of Cadets at Sandhurst is in abeyance during the war. Parents or guardians are required however to contribute £35 towards the cost of uniform, books, recreation etc. and a pocket money allowance not exceeding £50 a year to be paid through the college authorities. While at Sandhurst Indian Cadets will be treated in precisely the same way as British Cadets and after passing the qualifying examination on the termination of the course will if found suitable in all respects, be granted permanent King's Commissions in the Indian Army.

Calcutta

European Man-Power and Government Requirements.

CALCUTTA, June 21. It is understood that some details of the requirements of the Government of India in regard to the utilisation of European Man-Power in India have reached Calcutta this week and have been considered at private meetings by the committee of the Bengal Chamber of Commerce and Calcutta Trades Association. So far as can be gathered what the Government desires first of all is a sort of census of Europeans employed by various mercantile and trade firms upon which they can base their demands for more recruits for the Indian Army Reserve of Officers. As has been recognised all along many more officers will be required if anything like the number of Indian recruits asked for are secured for the new armies and every available man will be needed. The members of the Chamber of Commerce and Trades Association, it is understood, will be asked by those bodies to supply full details of their staffs and when these have been received and tabulated and sent to Simla the Government of India will formulate their proposals. These preliminaries will necessarily take some time but the work is to be expedited as much as possible. One point to be considered is the position of firms which are not members of either the Chamber of Commerce or Trades Association.

Midnapore Special Tribunal.

CALCUTTA, June 21. The Midnapore Special Tribunal has delivered judgment in a case in which a detainee Rajendra Nath Chakra was charged under the Defence of India Act. The charges against the accused were that he sent two telegrams one to the Editor of the "Bengali" and another to the Secretary of the Bengal Government without previous intimation to the Police Superintendent and that he failed to report himself daily to the Police Sub-Inspector. The Court acquitted the accused on the first charge holding that the written correspondence in para 10 of the Government Order did not in the ordinary sense include telegrams. The Court convicted the accused on the second charge of violating Para 11 of the Government Internment Orders and sentenced him to pay a fine of Rs. 50 and to be confined till the rising of the Court.

Bombay

National Service Bureau.

BOMBAY, June 21. A Provincial National Service Bureau which was approved by War Purposes Board, will soon be established in Bombay with its office in the New Custom House, Ballard Pier, which is getting ready. Volunteers for the service in connection with the Bureau are being registered and work will be allotted to them as the office is established.

Typhus Fever in Bombay. Discussion in the Corporation.

BOMBAY, June 21. At a meeting of the Bombay Municipal Corporation on Thursday evening a letter from the Municipal Commissioner intimating a few cases of typhus fever in the city and the need for provision of proper accommodation for treatment of such cases at Arthur Road Hospital, was considered by the Corporation. The Health Officer and the Commissioner came in for a good deal of criticism for not bringing these cases to the notice of the Corporation earlier. The Commissioner explained that there was no epidemic of typhus in Bombay. Two cases of typhus occurred on the 5th May among Armenian refugees who were living in the Armenian Church in Meadows Street and since then no more cases had occurred. Since these two cases had occurred the Municipality as a precautionary measure against any epidemic breaking out in future were making arrangements for accommodation for such patients in hospitals. The Health Officer was taking every possible precaution and he assured the Corporation that they were only providing against a possibility and they were not taking steps to deal with an actual epidemic.

The Chief of Dungerpar's offer of Rs. 20,000 for war purposes has been accepted by the Government.

The death is reported at Junagadh of Mr. Mathuradas Amrutlal Vasawada, Philosopher and Sanskrit Scholar of Kathiawar.

The opening ceremony of the new buildings for the new Poona College was performed by the Hon'ble Sir Ibrahim Rahimtulla on Thursday evening in the presence of a distinguished gathering.

The Government of Bombay have just issued instructions for the guidance of petty District Officers in Gujarat in the matter of recruitment and of organisation of Recruiting Circles.

Burma

Mr. Mark Hunter in Rangoon.

RANGOON, June 21. Mr. Mark Hunter, Burma's new Director of Public Instruction, last night made his first Burma speech in opening the new Sirbarema Reddiah High School. He was presented with a gold key set with precious stones and he expressed pleasure having just come from Madras in being that evening in the centre of the little bit of Madras planted in Rangoon.

South India

The Mysore Economic Conference. Comes to a Close.

MYSORE, June 21. The birthday session of the Mysore Economic Conference came to a close this evening. Among the important subjects discussed Mr. C. R. Reddy moved that all schools should be of polytechnic type and another for making education for girls compulsory in Taluk headquarters towns, was moved and carried by a majority in spite of speeches against the proposition. Mrs. K. D. Rukmanamma, Principal of Maharani College, in moving the proposition that the industrial and domestic subjects be introduced as optional or Vernacular courses of study for girls and literary side be opened in home industries classes for women, urged for equal facilities for women along with men in the matter of education, and that women should be allowed freedom of choice as regards their educational ideals.

Latest Telegrams.

London, June 21. [4.15 P M] French Communiqué says: We improved our positions north of Faverolles and in region south of Hautevesnes taking a score of prisoners.

Result of East Cavan By-Election: Griffith Sinn Feiner 3795. O'Connell Nationalist 2581.

YOKOHAMA. Prince Arthur of Connaught has arrived to present Field-Marshal's Baton to Mikado. He received a markedly cordial reception.

London, June 21. [8.0 p. m.] Generally speaking Austrian offensive may be regarded so far as a complete failure. Enemy's objects have not been anything like achieved on any part of seventy-five mile front. Austrians now hold only northeast of northern corner of Montello. Italians have re-entered Nervesa and recaptured over half of ground they lost in south. Austrians now have only one bridge in Montello region which is being heavily bombed. It is believed that Austrians in Montello region have received no support since June 18th. Austrians hitherto have used up thirty-five out of fifty nine divisions. Bulk of their reserves are behind mountain front, where possibly enemy will renew offensive while keeping up pressure on Piave line. There is no sign of German troops coming to assist Austrians.

ధర్మవరపు వార్తలు.

(మాస్కోయ విశేషమును ద్వారా.)

ఉత్సవము.

ధర్మవరము జూన్ 17:—ధర్మవర స్వరాజ్య సమితి వారు జూన్ 16 వ తేదీ సాయంత్రం మాటుగంటల వేళ భజనతో మండేమాతర్ ధర్మవరతో శ్రీ ఆదిదేవతలు ఆరండేర్ వాడియాగడ్ల పటము మారేంచి యుత్సవము గావించిరి స్వరాజ్యప్రయత్నమున కవిరకాలముననే ఫల మొనముగుటకై దేవాలయములలో నాంకేళముల సమస్యించియు, మలేరు లలో జక్కెర చదివించియు ప్రార్థనలు సలిపిరి.

సభ.

నేటిరాత్రి 7 గంటల సమయమున ధర్మవర స్వరాజ్య సమితివారు పుట్టమర్మగుడి బహి:ప్రదేశమున బ్రహ్మశ్రీ హత్తి రామచంద్రరావుగారి యాజమాన్యమున సెక బహిరంగసభ గావించిరి. ప్రారంభమున శ్రీ రవీంద్రనాథ్ ఠాకూరు కవిచే గాథల యాంక్షభాసాపద్యముల కాంక్షికరణము లగు "సమయ మిది వచ్చె" యను గీతములను రుద్రా నారాయణస్వామి, కలవల రామప్ప యను పండితజ్ఞుల బాలకులు స్వార్థమరంజకముగఁ వాడిరి. పిమ్మట బ్రహ్మశ్రీ హత్తి శంకరరావుగారు నేటి యుత్సవకారణములను వివరించుచు నాంధ్రభాషలో జక్కని యాంక్షనామ గావించిరి. త్రియుత శివ ఆంజనేయులు గారు రచించిన విజయగీతములఁ జదువుటతో కరతాళ ధ్వనలతో మండేమాతర్ ధర్మవరముతో సభ ముగిసిరి.

జ్ఞాన

ధర్మవరమున సంక్షిప్తవాదయం దంకట సెలక తెమ్మగుం బడుచున్నది. జలలలో జ్ఞానవాదాధి యధిక మగుచున్నది. వర్తకులు గ్రామంతరములకుఁ బోవుచున్నారు.

దొంగతనము

నాలుగైదు దినముల క్రిందట సెకనాటి రాత్రి ధర్మవరమునందలి కోటలోని వేదాంగపాలస్వామి యాధరణముల నన్నిటిని దొంగలు సూరించిరి. చట్టుపడలేదు. అసంతృప్తులైన జ్ఞాన తగ్గినది. కలరా ప్రారంభించినది. గొట్టాను జువరా బడన్న పల్లె గ్రామమున పశువులకు పాలును:వ్యాధి.

వృత్తాంతములు

నాగపూర్లో కిరణనూనెకు ప్రజలు చాల ఇబ్బంది పడుచున్నారు.

యధ్ధముకోరకు దంజయపూరు నాయకుడు ఇచ్చిన మా 20000 లను దొరతనము నాంగీకరించిరి.

కథియవారు సంస్కృత విద్యాధియు వేదాంతయునగు వధురనాను అమృతలాలు వాసవాదాగారు మరణించిరి.

గురువారము నాటిసాయంత్రంకాలము మానవీయులగు ర్ ఇబ్రహీము రహింతుల్లాగారు మాతన పూనాకళాకాలను తెరచిరి.

వైదికులను జేర్చుటనుగూర్చియు, వైదికులజేర్చు సంఘముల సెలకొల్పటనుగూర్చియు బొంబాయి దొరతనమువారు జిల్లా ఉద్యోగియులకు సలహాల నడిపిరి.

మధ్యరాష్ట్రములందు మే సెలలో 1086 వుంది మనుష్యులు వైదికులకు జేర్చబడిరి. ఆరాష్ట్రమున మే సెలభయన కయన మొత్తము 6658.

పంజాబు రాష్ట్రమున నిష్పందింపబడిన వారినిగూర్చి తగిన సలహా సెప్పటకు న్యాయమూర్తులు సావీలయి, విజ్ఞప్తభోక్తు గార లొక సంఘముగ నియమింపబడిరి.

యధ్ధమునకుప్రముఖ:—జూన్ 20-న తేదీ కమ్మగు పోయిన యధ్ధమునకుప్రముఖ మొత్తము రూ 14,67,07900 లు. వివరములు దెంగాలు రూ 7,25,16,600; బొంబాయి రూ 81,81, 84,600; మదరాసు రూ 1,09,41,700; సంయుక్త రాష్ట్రములు రూ. 1,05,88,600; తక్కినరాష్ట్రములు రూ. 1,94,16,400.

హిందూదేశపు దొరతనమువారు కోరినంతయంది భారతీయులు స్వేచ్ఛను జేరునెడల వారికి కక్షనొసగుటకు చాలింత వుంది యూరోపియనులు గావలసియున్నాను గాన హిందూదేశమున నున్న యూరోపియనులలో వీలయినంతయందకి కక్ష నొసగ నెంచి దొరతనమువారు వివిధకర్తవ్య ఘముల వారిని వివరములు తెలుపగోరిరి.

బర్మారాష్ట్రపు శ్రోత్ర విద్యాభ్యాసాధికారి మార్క్ హంటరుగారు మొన్న రాత్రి సీతారామరెడ్డిగారు గారి హొన్నూలును తెరచుచు బర్మాలలో మొదటిసారియును ఉపన్యసించిరి. ఆసమయమున వారికి ప్రజయంతములగు బంగారు తాళం చెవులు జత బహుమతి జేసుబడెను. మదరాసునుండి వచ్చినవెంటనే రంగూనునందలి మదరాసీయులు తమను గౌరవించినందులకు వారు సంతసమును జెడిపిరి.

బాతీయ సేవాసంఘము:—బొంబాయి రాష్ట్రీయ బాతీయ సేవాసంఘము నేర్పరుచుటకు యధ్ధకార్యసంఘము వారంగీకరించిరి. బొంబాయి నగరమున నీసంఘము శ్రోత్ర కత్తమును ఆఫీసు బాల్యుపేరుమొద నేర్పరుపబడును. అది తయారగుచున్నది. స్వచ్ఛందప్రభులుగా నుండగోరు వారి పేర్లు నమోదు జేయబడుచున్నవి. కార్యాలయ మేర్పడగానే పనులు నీర్వీతము జేయబడును.

నిష్పందితునిపై కేసు:—రాజేంద్రనాథచక్రవర్తి యను నతడు పోలీసువారి అనుచుతిలకండ్ల తండ్రివార్ల సంపెను. అతడినమును ఇనసెక్రెటరుకు కనబడలేదని కేసు జేయబడగ మొదటిది నేరముగాదల బోర్డువారు త్రోసి వేసిరి. రెండవదానికి మాత్రము రు 50 లు జూర్యానా విధించిరి.

కోపనుపేగను, జూన్ 21:—రెండు జర్మనువిమానములు దెన్నాల్కులో దిగినవి. వైమానికులు నిష్పందింపగోరుచున్నట్లు లున్నది: అందు "వైకాలజీ ఆఫ్ కార"ను బొంబాయి పుస్తకమున ప్రాసిన ప్రాఫెసర్ నికోలు గారు వారిలో నున్నాడని నమ్మబడుచున్నది. ఆపుస్తకమున ప్రాసినందులకు జర్మను అధికారు లతనికి నాలుగు మాసముల కఠినశిక్షను విధించిరి.

బొంబాయి

పురపాలకవిచారణ సంఘము.

స్థానికస్వపరిపాలనమును గూర్చి కొన్ని సమస్యలను విచారించుటకు బొంబాయి దొరతనమువారు నియమించిన ప్రాంతమిట్టి మూడుదినములు సమావేశమయ్యెను. సంఘమున ఉత్తర, చుట్ట, దక్షిణకాఖల కమిషనరులును, పరంజపీ, ఇబ్రహీము జాఫరు, దొరతనమువారి కాన్యదర్శి, థామసుగా రలు గాక మరి నలుగురుండిరి. ముగిసినపుడు ఎన్నికలకు ఎన్ని కొను వా రెట్టిగుణములను గలిగియుండవలయునను దానిని సంఘమువారు మొదట ఆలోచించిరి. మొన్నటి విడిచిన శ్రీపురు ములందఱును, చుట్టపురినినను లేవనను పన్ను చెల్లించువారందఱును వోటునిచ్చుట కధికారము గలిగియుండవలయునని పరంజపీగారు ప్రతిపాదించిరి. తీర్మానము త్రోసివేయుటకు, ఎకన్నికలకు ప్రత్యేకవిద్యార్థులను లుండుటావశ్యకమాయను సంకల్పింపబడినది. మహమ్మదీయులకు, కేసుంగ నెన్నిక లుండకున్న నట్టిగుణముల నియమింపవలదని. మహ్మదీయసభ్యు లెదిరించిరి. దీనిమూలమున ఎన్నికకు జనరలు వార్డు కొకదాని నిర్ణయవలయునను తీర్మానము వచ్చి అది చాలవరకు తర్కింపబడి తుదకు రెండు వరకులమీద నట్టి ఏర్పాటులు అంగీకరింపబడినవి. 1. పురపాలకసంఘమువారి టిటి ఏర్పాటును గోరుచున్నార. 2. ఏర్పాటుప్రకారము వోటిచ్చుట కర్హులగు పరిగణింపబడు వారిగుణములు చాలమందిని కేర్పరు కనుకూలము గ నుండవలయును. టెర్రిటోరియలు వార్డునందును జనరలు వార్డునందును రెంటియందును ఉండు సభ్యులొకమారే ఓటిచ్చుట కనర్హుడగుచున్నాడు. జనరలు వార్డులో వోటిచ్చువారు వెన్నెవ్వరు న్యూలవైనను మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలందు దుర్నిర్ణయవారుగ నుండవలయునని నియమము గూడ చాల తక్కువగ నున్నదని ఆలోచింపబడి పూర్వపుగుణములే యుండవలయునని యంగీకరింపబడినది. పన్ను చెల్లించుటకు బట్టి ఎన్నిక కర్హులను నియమింపవలయునను అంతయు విచారింపబడినది. పన్ను చెల్లించు ప్రతివాదికిని వోటిచ్చు అర్హతయిండవలయునని థామసుగారినిరి. అట్టి నూత్రము వలన నెంతయంది యుండునదియు తెలిసికొనుట కేర్పాటులు చేయ నాంశింపబడినవి. రెండవ మూడవ దినముల సభలలో మరల నానూత్రము తర్కింపబడినవి. ఇంతకు తక్కువకాని పన్ను చెల్లించు వారందఱును ఆన్ని పురపాలకసంఘములును వోటురులగు లేవనగునదవలయునను ఆ తక్కువపన్నును నియమించుటకు తుదకు నిశ్చయింపబడినది. సున్నీ మటుంబులులా తక్కువపన్నున కెన్ని రెట్లెక్కుడు పన్నును చెల్లించిన నన్ని వోటిచ్చుటవలదన నియమము ఉపపాదనము త్రోసివేయుటకు. కొంచెము ప్రాముఖ్యతగల ప్రతివాదికిని తగినసాటి విద్య ఒకగుండవలయునని సంఘము వారు తీర్మానించిరి. మహ్మదీయుల ప్రత్యేకప్రతిష్ఠలవిషయమున నొక సభ్యు డొకమారుకంటెధికముగ వోటునిచ్చుకూడదు. ఇంక తాలూకాలోని విషయమున తాలూకాలోనుండు జనులలో నూటికి 40 మందికంటె తక్కువకాకుండ జనులు ఎన్నికస్వాతింత్రియు గలిగియుండునంతటికొలది పన్నును ఏర్పాటుచేయవలసినదని నియమింపబడినది. భూమిపన్నుల చెల్లించు వారినిగూడ చేర్చుకొనవలసి టిటి ఏర్పాటు చేయవలయును. నియమితమగు కొలది మొత్తముల కెట్టి పన్నులములముగ నైన కెల్లించువారిని సహితము చేర్చువలయునని సంఘమువారు తెలిపిరి. లోకల బోర్డు నిర్మాణమునియమించుట వరకు కధికారము లేదని వా గాలోచించిరి. మహ్మదీయులకు తప్ప లోకలబోర్డుల విషయమున ప్రత్యేకప్రతిష్ఠల సంఘములవరకు లేదని వారు తెలిపిరి. దొరతనమువారు స్థానిక స్వపరిపాలనాసంఘము మొకదాని నిర్ణయవలయుననియు అందు రాష్ట్రమందలి పురపాలకసంఘాభ్యుత్థు లందఱిచే నెన్నుకొనబడు సభ్యులొకమారు, లోకలబోర్డుల అభ్యుత్థులందఱిచే ఎన్నుకొనబడు సభ్యులొకమారు వలయును. ముఖ్యకార్యకర్తావోక్త్యగులను గూర్చి దొరతనమువారు వాట్టిని పురపాలక కాఖసేవరులయిననయు, అందలి ఉద్యోగులకు రూ 150 లకంటె తక్కువ జీతముండ గూడదనియు, ఎక్కుడు జీతమును దొరతనమువారే నియమింపవలయుననియు వా లొకతీర్మానము చేసిరి. నగరమునకు బయటివారు కమిషనరులగు నుండవచ్చునా అను విషయమున ఉండవచ్చునని సంఘమువారు నిశ్చయించిరి.

ఒంగోలు వార్డులు
(మాన్యకీటు విశేషమని యొద్దనుండి)

డాక్టరు కాంతారావుగారు

ఒంగోలు, జూన్ 19:—మాపురమున మొక సంతకన్యక కాలముండి యీ చుట్టనే నెల్లూరుకు బదలాయించబడిన మా డాక్టరు జి. లక్ష్మీకాంతారావు ఎం. ఎం. ఎస్ గారు తిరుగ మా మునిసిపలు చికిత్సాసలయను బదలాయించ బడిరి. వారి స్థానమున ప్రకృత మున్న డాక్టరు పీటర్సుగారు సేవకును నున్నబడిరి. కాంతారావుగారు జూలై మొదటి తేదీ వాడు వచ్చి చార్జీ పుచ్చు కొందురు.

బాలికా పాఠశాల

దొరతనమువారి బాలికా పాఠశాలయొక్క సాంకేతిక కోత్సరము మొన్న సా ముకాలము మా సముకల్తెగు గా. రగు కొంత రాయుమా ర్థిపంతులు ఎం. ఏ. వి. సి. ఎస్ గారి యాజమాన్యము క్రింద జరుపుదముగా జరిగినది. బాలికా సావిత్రి నాటకములోని ముఖ్యరంగముల ప్రదర్శించి ప్రేక్షకుల వానంద పరచిరి.

రంగయ్యగారి పాఠశాల.

మాపురమున గల వేంకటరంగయ్యగారి హిందూ విద్యాలయ భవనమున కీచుట్ట దొరతనమువారు తగిన ద్రవ్యసాయము చేసినను పని ప్రారంభింపకుండుట విచారకరము. ప్రకృతమున్న భవనములో నుండి విద్యాలయమును దీసి యేదియోకొక చిన్న యింటిలోబడి యవశ్యపడుట కన్న ప్రత్యేక భవనరూపమునకు రంగయ్యగారు వెంటనే పనిబూని చేసిన బాగుగా నుండును.

శ్రీమతి సరస్వతీబాయిగారు.

అంధురాలయి గానకాస్త్రమున ఆంధ్రదేశమున 16 ఖ్యాతిగాంచిన శ్రీమతి సరస్వతీబాయిగారు మాపురమునకు వచ్చి ప్రజల వానంద వ్యాప్తిలో ముందుచున్నారు.

పరీక్షా ఫలితములు.

మొన్నటి న్యూలవైనలు పరీక్షకు మాపురమున గల మిషనువారి విద్యాలయమునుండి 80 మంది విద్యార్థులు వెళ్లగా 11 గురు మాత్రము కృతార్థులగుట విచారకరము. ఇంతవరకును అధికారులు చెప్పబడేగాని విద్యాలయమున నిలకడగా ఉపాధ్యాయులుండుటకు తగినవీలు కల్పించి విద్యాలయాధికారుని పనియు నిడుటకు కారణమని విచారింపగా తెలియుచున్నది.

అయ్యన్న శ్రేష్ఠిగారి ధర్మములు.

మదరాసు నివాసులును, వర్తకశ్రేష్ఠులును, బీదలపాలితి కల్పితరువును అగు పాత్తూరి అయ్యన్న శ్రేష్ఠిగారు మాపురమున రైలుస్టేషనుచేరే బీదలపాలాస్థానె యొక గొప్ప సత్రమును గట్టించుచున్నారని వ్రాయుట కంతయు నానందకరము. వారింకను తాలూకాలోని కొన్ని గ్రామములను దర్శించుచు బీదలకు గృహములు కట్టించి యిచ్చుచున్నారని సమయము వ్రాయుటకు గర్వపడుచున్నాను.

రాజోలు తాలూకా వార్డులు.

(మాన్యకీటు విశేషమని యొద్దనుండి),
కాలమాసము.

రాజోలు మే 19:—ఎండూత్రి, కొలదికన్నములు పరియచున్నవి. కాలముల తీయబడుటచే ప్రాతనిటికి ఆకు పోసికొనియున్న కన్నములు ఉక్కులు ప్రారంభించివారు. గత సంతకన్యకను తగుపంతులేక విచారించుచున్న వారి కన్నము లీ యేదైన ఫలించుగాక.

అంటు వ్యాధులు.

మాతాలూకాలోని అంతరవేదిగ్రామములో సీతకన్యక కలరా, స్ఫోటకములు ప్రవేశించికొందర ప్రజలను తమవారెట్లుకొన్నవి. కలరా కొంతించినదిగాని మహాదీకపుటుడ్రేక మింకను తగ్గలేదు.

హెచ్చుధరలు

అన్ని వస్తువులకు ధరలు పెరిగినను హెచ్చిపోవుచున్నవి. బియ్యము ఏడు సేవలయిన విచ్చుటలేదు. బట్టలకుంక తలయెత్తి చూచుటకే వీలులేదు. అన్నిచోటులను దీనిని కల్పించు ప్రయములు సలుపుచుండ నీ తాలూకాలో ఇంకను అట్టి ఏర్పాటులు చేయబడకుండు టెంతయు కోచనీయము.

యధ్యక్షులు

మాతాలూకాలోని రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరులు మొదల మున ఉద్యోగులు రెండవయధ్యక్షులు నిమిత్తము గ్రామ

యలవెంబడి కగుప్రయత్నములు సలుపుచున్నారు. ప్రజలు తగురీతి సహాయము మొనర్తురగాక.
దోపిడి భయము.

వెంటపాడు (కృష్ణాజిల్లా) మొదలయినవి దోచబడుట చే పొల్లుకొలుగుగూడ మొన్నటి శనివారము దోచబడునను భయమున ఇచ్చటినుండి యచ్చటకు వెళ్లు వర్తకులు చాలమంది వెళ్లుట మానుకొనిరి గాని అచ్చట నేమియు జరుగలేదట!
రూపాయనోట్ల మాటకము.

మా నెవలనగాని మరయొకవిధమున గాని మరకలు పడి నట్టియు, నలిగినట్టిగాని రూపాయనోట్లు ధారాళముగా మారుననియు, వారికి మరకము తీసికొనకూడదనియు దండోరా చేయింపవలయునని గ్రామోద్యోగులకు నోటిసులు వచ్చినవి. ఈ ప్రకటన మూలమునైన ప్రజలలో ఇదివరకున్న ఆసంస్కృతి తగ్గవచ్చును.

మదరాసు అందు సదరక్ మరాటా
రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాగొప్పరేటు చేయబడినది.)

నో టీ సు. (1222)

సౌతిండియన్ రైల్వే నిబంధనలం జేసి సౌతిండియన్ రైల్వేమీదనుగ పోవలసిన సరకులను మదరాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ వారు జోలారుపేటగుండా వంపులకు అంగీకరించెదరు. దిగవుత్తరువు పరకు ముందుగ అంగీకారమును బడసిన సర్టిఫికేటుల ప్రకారము సరకులు రవాణా చేయబడును.

స్వ దేశ బిస్కెత్తులు.

స్వదేశీయము రుచికరము బలకరము. ఆంధ్రదేశమున ఆంధ్రులకొరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడినవి.
చక్కెరని పాను 1-కి రు. 0-10-0
చప్పనివి పిల్లలకు రోగులకు పయోగించునవి పాను 0-12-0
అల్లంవి పాను 1-కి 0-12-0
బాదంవి పాను 1-కి 0-14-0

రెండుఅజాలు తపాలబిళ్లలు పంపిన నాలుగురకములు మాదిరి పంపబడును. 0-14-0 పంపిన మాజవాణికారి మీద బిస్కెత్తులు నాలుగు రకములవి ఒకపాను తపాల ఖర్చులు మేమే భరించి పంపెదము. మొత్తముగా కొనునాటికి ధర తగ్గించబడును.

స్వదేశీ సామానుల అంగడి
నెం. 25, రంగనాథులుపేట, నెల్లూరు.

మన రాజునకును, మనదేశమునకును సహాయపడుము.

మన దేశముయొక్క వైజికసాధన సంకల్పిని అభివృద్ధిని జేయుదు. వ్యవసాయము మన ముఖ్య వృత్తిగాన, మా వద్దనున్న రసాయనశాస్త్రము ననుసరించి చేయుబడిన ఎరువు నుపయోగించి వ్యవసాయమును అభివృద్ధి చేసికొనుదు. ధాన్యపు పంటను ఎక్కువపండించు ఎటువు హెచ్చెడు వెయిలుకు 7 రూపాయలు.

(1) హిందూమాక	5-4-0	హెచ్చెడై యెట్
(2) ధాన్యలక్ష్మి	4-0-0	"
(3) మంచీపాస్పేట్ (సాధారణం)	7-0-0	"
ఎముక యెరువు	4-8-0	"
చవుడును వ్యంసముచేసి		
సారమును కలిగించునది	5-0-0	"
గుండజేసిన తెలకపిండి ఎరువు	4-0-0	"
మంచి బలం కలుగజేయు ఎరువు	4-8-0	"

భూమిని పరీక్షించి తగిన ఎటువును సప్లయ చేయువారము. వలయువారు వివరములకు ఈ క్రిందివారికి వ్రాసిన తెలియును.

ది స్వదేశీ ఇండస్ట్రీయల్ లిమిటెడ్,
(982) కంజీవరం.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన

ఒకసంవత్సరము-విశ్వబ్రాహ్మణులు తెనుగు నియోగియహా
జనసభయేమైనది: ప్రతిటింపలేనందులకు చింతించువానియ.
జగద్యోగిపేట సభ్యువాది: పేటలేని బాలులను ప్రతిటింప
బాలము-సంపాదకుడు.

I స్వరాజ్యవర్ధంతి

ఆయాస్య, గుంటూరు జిల్లా వాటితూడే గ్రామములో 16
తేదీ ఉదయమున జాతీయ గీతిములతో నగరసంకీర్తనము చేసి
శాసనసభకు కలగించి పాటి పేటకు బృహత్ గారియజమాన్యము
క్రింది ఒక సభను జరిపి స్వరాజ్యవర్ధంతి సందర్భమునందును
మారు 600 గ్రామములతో శ్రీ కేశవ గ్రంథాలయమును నెల
కొల్పిన మైసూరు సభ్యులను క్రింది తీర్మానములు జరిగినవి. దేశీయ
మహాభివృద్ధికి మహమ్మదీయ సంఘము వారును కలసి
కయారు 100 సంస్కరణల కప్పు తిరిగిములు అంకితరీతి
జూడదని తీర్మానించినది. మరొకటిగాను 55 సుబ్రహ్మణ్య
య్యగుగారిని ఆలోచించి, అవమానికరములగు మాటలకు
శత్రువుల రీతి అగమ్యులని తెలుపుచు తీర్మానించినది.

ఒకరు.

II

ఆయాస్య, విశాఖపట్టణము జిల్లా పాలకొండలోలాకా
వాటిలనల గ్రామమున అప్పటి ఆదివారము రోజున స్వపరి
పాలనాధికారమునకు తీరము కడు చేపట్టి జరుపబడెను.
నాడు సాయంకాలము మూడు గంటలకు సతీ గ్రామస్థులంద
రూ సభాసందేశము చుట్టును గుంపులు గుంపులుగా ముగిసి.
మందిరమున స్థలము చాలక బోవుచుచే గ్రామమునకు ఆరమైలు
దూరమందున్న ఆటభూమియందు బహిరంగసభ జరుపుటకు
నిశ్చయించిరి. రోడ్దనే శ్రమితి పీఠమును గూర్చి యొక్కయు,
గౌరవాల్గు సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి యొక్కయు, మహా
త్మ గాంధీ లోకమాన్య తిలకుమహారాజుగారు మున్నగువారిల
యొక్క చిత్రపటములు ఒక శృంగారగుమ్మటమున నలంక
రించి వాద్యముల నేపించి జనువాడంబులతోడను కర
తాళంబుల తోడను సభాస్థలమునకు తోడుకొని పోవడెను.
కొటగిరి రామారావుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి.
విద్యార్థులును, పండితులును తెలుగున సమంజసముగ నుపన్య
సింపిరి. వాదప్రతివాదములతో ప్రార్థన గ్రంథము. స్వరాజ్య
ప్రాప్తికై వాంఛించుచు గ్రామవారిమణులెల్లరు వీరారాధన
చేయుటచే పీఠులన్నియును ప్రమీడితములతో రోభాయమా
నమై ప్రకాశించుచుండెను. మరునటిదినము సోమవారమునాడు
పీఠసాదలకు అన్నిదానము చేయబడెను.

సభయందు: క్రిందితీర్మానములు జరిగినవి. లోకమాన్య
దైవి తిలకుమహాశయ మొదలుగా కల స్వపరిపాలనాసంక్షే
పారులను అంగీకరించిన తేగుటకు రాజప్రతినిధిగారిచే ప్రసా
దింపబడిన అంగీకారపత్రముల రద్దుపరచించుటకు అంగీకరింపబడినది
కారులయొడ తమ దృఢమైన సమర్థులైన వెలుపున సభవారు
తెలుపనే వారికి లింగి పత్రముల దయచేయువలయు నని కోరు
తున్నారు. కొద్దిరోజులక్రితము బొంబాయి నగరమున జరిగిన
రాష్ట్రీయసంగ్రామసభలో గవర్నరుగారైన వెలింగ్ డను ప్రభు
త్వగారు మననాయకులయొడ జూపిన నిండాభివృద్ధిని ఈ సభ
వారు తీవ్రముగ ఖండించుచు అధికారవ్యవహార ఇట్టి దుర్మార్గ
రహితమునందే వెంటనే తొలగిపోయి తమ పలుకుల నుపసంహ
రించుకొనెనని నమ్ముచున్నారు. హిందూదేశకార్యదర్శిగా
తన మాటాగుగారు భారతదేశ సంస్కరణవిధానమును
ప్రకటింప బోవుచున్నారు. దానిని విస్తృత గ
విమర్శించి కాంగ్రెసు ముస్లిము సంస్కరణముల ప్రథమసోపా
నముగ గైకొనవలయునని అందులకు ప్రత్యేకజాతీయమహా
సభ కూడవలసియున్నది. అట్టిసభను ఆంగ్లదేశమున నాహ్వా
నించి గాజుమండిపురంబున లోకమాన్యని అధిపత్యముక్రిందనే
జరిపి ఆంగ్లదేశమున కింతటి గౌరవమును నిలుపుట ఆంగ్ల
సోదరుల ముఖ్యకర్తవ్యము.

గ్రామవాసులు.

III

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాధికారి విజ్ఞప్తి
ఆయాస్య, ఈ మాసాదినుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ కాధికారులు త
మప్రతికామునియన సెక్ విజ్ఞప్తిని పాఠకుల కందజేయుచు
న్నాడు. నిత్యముగా ప్రతికా నిర్వహణముయొక్క రహ

స్వమును కనుంగొనిన వారలకు తదివిజ్ఞప్తి సామాజముని తోపక
మానదు. సాటిప్రతికలు "నూర్బాదీయా" "హిందూ" లు యొ
క్కున చందాదారులను కలిగియున్న సామాజ కిరుదీ ఇరుద
దైదు రూపాయలు చందాగిరియున్నది. అట్టి తిరిదేశ భాషా
ప్రతికకు సామాజకు పడునైదురూపాయలు చందాయందుట,
తత్ప్రతికాధి పతియొక్కనమ్మమును చెప్పుకొనే చెప్పుచున్నది.
దేశభాషలందు దైనికప్రతికను ప్రచురించుటకు వ్యయప్రయాస
ములు మొందు నిర్వాహణ భారము దురారాధ్యము. దేశభాషా
ప్రతికా నిర్వాహకుల పట్టపాలక పాలితులకు గౌరవము
తక్కువ. అధికారమధికము. నిర్వాహణ భారము శ్రమశ్రమముగ
తక్కి ప్రతిక నిర్వహణముగ ప్రచురించుచు నత్యంతమైన ప్రతి
ధితో దేశసేవచేయు సామర్థ్యమును పొందునటులు సహకా
రులగుటకు దేశభాషాధిపతులు (బ్రాహ్మణులు) ఆంగ్లదేశప్రతిక కంత
వెక్కు బాలాద్య దామములు లేకుండ ప్రతిక నిర్వహణము
గృహముచున్నందులకు సంతసము. భూన
భారం తిట్టరా కే ముల ను వెకలిం చుచున్న ఈ
భారం సంఘటనముకలన దేశమునందన్ని వస్తువులకు కరువు
చేకూరినది. అందు ముఖ్యముగా కాగితముల కలవు భారతీయుల
నెక్కువగా బాధించుచున్నది. ఇక ప్రతికా నిర్వాహణము
దుస్సాధ్యమగుచున్నదని తెలియజేయుట యవసరము. ద్రవ్య
పోషణము లేని ప్రయత్నములు నిర్విఫలములై షీజించుట
సహజము. హిందూదేశమునందు 2,25,00,000 లాంగ్ల ప్రజలు
గలరు. ఈ మహాప్రజల హృదయ కేవలములందనబోధ మం
కురించినగాని ప్రతిక దేశసేవజేయుటకు సామానింపనేరదు.
ఆంగ్లప్రతిక ఆంధ్రుల పురోన్మేధికి జన్మించినది. ఆంధ్రుల
ఆంధ్రత్వమును పోగొట్టి సర్వత్రముఖమైన విజ్ఞానము వెదజల్లు
టకు దీక్షపహించి కంఠము గట్టుకొనినది. ప్రస్తుత మాంధ్ర
దేశమునందు దయమై వికాసమానమగుచున్న మాతన ప్రబో
ధము ఆంగ్లప్రతికా పతనఫలితము. సంవత్సరాది సంచికలవలన
గల్గిన మేలు. ఒక్కమారు నిన్నుశంక హృదయమై ఆంధ్ర
దేశము యొక్క ప్రస్తుత పరిస్థితులను గమనించి, తమోద్రాహ
నందిన మనలను, మేల్కొల్పి, జనసత్వములు కలుగజేసి, ఆం
ధ్రులభివృద్ధియే తన యభివృద్ధియని దలచి, తన యావచ్చక్తిని
పత్రికకు ధారవోసి, ఆంధ్రోద్యమము నాకా నాయకుండెన,
ఆ దేశభక్తుగగిగబుండు, నాకేశ్వరగావుగారు ఆంధ్రుల
చిరసంస్మరణకు బాక్రులు. తీరావాక్యమును గ్రహించి, వారి
విజ్ఞప్తి మన్నించి, సాధక బాధకములను గమనించి యీసదు
ద్యమమునకు చేయుగాత సేసంగి ప్రతికాభ్యుదయమునకు
తోడ్పడ బ్రాధికులు.

గోపాలపురము.

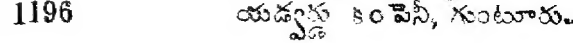
పోతావ్రగడ సరశింపాం,

IV

స్వీస్వాతంత్ర్యము.

ఆయాస్య, స్వీస్వాతంత్ర్యము అనగా నేమి? స్వీలకు
స్వతంత్రము అనగా స్వేచ్ఛ కావలెను. అట్టిస్వతంత్ర్యము వారి
తెట్టానాడు న వి యాంధ్రమహాసభవారు తీర్మానించెరి.
వారికి ముగిసిపలు సభలలోన, కాసన నిర్వాహణసభలలోన వో
ట్లు ఇచ్చుటకు హక్కు ఇచ్చిన స్వతంత్ర్యము కలుగనని
తీర్మానించెరి. మంచిది. హిందూదేశమునందు పురుషుల కట్లు
వోట్లు సేసంగు హక్కు కలదా? కలదు. అయిన వీలేమటకు
స్వేచ్ఛలేదు మోమురాలు కావలయునని పోరాటము సులువు
చున్నవారు? వోట్లనిచ్చుటకు హక్కు సంగినంత మాత్రమున
వీరికి స్వేచ్ఛకాదా? మోమురాలొసంగినగాని వీరికి స్వేచ్ఛ
కలుగదా? తప్పక కలుగదు. అట్లయిన వీరిస్వేచ్ఛకు గారణము
సభాధిపతులకరి వోట్ల సమ్మతము లేక వారిగృహమునం
దు ఇచ్చు. వెచ్చములు వాయిమొనుసారము జరిపించుకొనట
కవకాశము కలుగుటయ? తప్పక గృహయాజమాన్యమే.
మహా! అట్లయిన మహింద్రపులలో సామాన్యముగా గృహ
మునందు యాజమాన్యము వహించునదియు గృహమునకు వల
యు ఖర్చుకెచ్చువలలో బాలుగొని తుదకు తనమాట నెగ్గిం
చుకొననదియు స్వీయా! పురుషుడా? స్వీయే. అయిన స్వీకి
స్వతంత్ర్యము లేదనియెదలే? నీకు వోట్లొసంగుహక్కు
నిచ్చిన, నది స్వతంత్ర్యము కాదని తెలిసికొని, గృహయాజమా
న్యమునకై (Home Rule) సర్వవిధముల బాటుపడుచుం
డిమి. ఇదికలకే సంపూర్ణముగ గృహయాజమాన్యము కలస్వీ
లకు స్వతంత్ర్యము లేదనియు, సర్వస్వతంత్ర్యము వారికి వోట్ల
నిచ్చుటకు హక్కు ప్రసాదించిననే కలుగు ననియు వాదించు
చుంటిమి. "Coffee which makes the Poli
tician Wise" అను పోపుకవిగారి వాక్యమునకు దారా
ణముగా నీవు నిత్యము వ్రాపుచుండిన కాఫీ, తేయాకుల

వలనక గలిగిన, నరనవో స్వేచ్ఛకరమగు! నీప్రతిభావిశేషమున
గాబోలు నిట్టి వివేచికాత్మముల కలుగకగడంగినావు. నాయన
వోట్ల సేసంగుటకు హక్కు నిచ్చినంతమాత్రమున మన కని
యొక స్వతంత్ర్యమా? అట్లాసంగుటకు స్వతంత్ర్యము లేదా?
మతీయొకటి. మనయాడువారి కెప్పు డేవోట్ల నిచ్చువా
క్కు పొందుటకును అవసరమేమి? అట్టితేమిన్ని వాంక్షమైన
బాధ కలుగుచున్నదయ? ఏబాధయులేదు. అయిన సద్దానిని
గూర్చి మనకీగ్రుద్దులాట యెందుకు? మనము నూతనముగా
పాశ్చాత్యదేశపు పద్ధతుల నవలంబించినాము.
ఇట్టియొన్నితస్థితికి మనము దినదినము ముందంజ వేయుచుండ,
వారిదేశములా స్వీలకు వోట్లనిచ్చు ఆధికార మున్నప్పుడు
మన స్వీలకేనా లేకుండుట? ఇది మనకు చిన్నతనము గాదా?
మన సేరిసందలు పులపాలెనన, మన యామురాలోగ్యము
లంతరించినన, మన కులకలము లడుగంటిమను సరియేకాని, మన
స్వీలకైన సభలలో కరిగి వోట్లనిచ్చు ఆధికార ముండకున్న
మన మొకమనఃస్థలమా? మన దేశము కేవలమనాగరికస్థితిలో
ముగిసినదియను మనమందరము కొండచునున్నవనియు మన
లను వెలువారలు నిందింపగా? అట్టి గొప్పనింద నొడగట్టుకొని
క్షణకాలమయిన మనము జీవంపగలమా? కావున, కప్పక మన
స్వీలకు వోట్లనిచ్చుఆధికారము వచ్చియేతోవలయును.
వారి దేశస్థితి ననుసరించి కలిగిన తెల్లతోలును మనము
సంపాదించుకొన లేనప్పుడు, స్వభావములూ దేశాదార్థ్య
ములూను ఆచారవ్యవహారములూను వారి స్వీలతో నెంత
మాత్రము సంబంధములేని మనస్వీలకేనా వారికన్న వోట్లు
కావలయును? అచ్చట గుత్తములును, మన ముఖమును తిన
నటువంటి (ఒట్లు) అనుభావము గూడ దొరకుచుండును.
అని మనదేశమునందు గూడ పుట్టిండులగుదుమా? మన
యన్లు నేతమం దవి వెరుగవు. వారి భూమి పండియ ఒట్లను
మన సేలపండిం బాలనప్పుడు వారిస్వీలకున్న వోట్లను మన
స్వీలు భరింపగలరా? వావలె మనలో స్వీపురుషుల కన్యో
న్యసంపర్కము స్వభావతత్వము ననుసరించి చల్లదు. స్వీలను
గూడ సభల నెక్కించి వారిచే పురుషులకుగాని స్వీలకుగాని
వోట్లొప్పించెడు ప్రయత్నములు జరుపుట ఇప్పటిలో మనకు
తేచకరముగాదు. మనస్వీలకునిస్తారముగా శ్రమమయినజాతీ
యవిద్య సేవకలెను. వారల కుదారస్వభావములు గలిగింప వలె
ను. కుచికుభ్రముగా గృహమును వాడుటయు గ్రమమగ్నమునవిడ్డ
లను తెనుచుటయు, మూర్ఖపురుషుల మన గృహవాగ్దాపార
ములయందు భర్తకు వాడ్పడుటయు మనస్వీలు ముందు నేర్పు
కొనవలయును. సరిగా స్వీ తనగృహవాగ్దాపారములను జూచు
కొనుచుండిన నామెకు సభల కెక్కి రాజకీయాంశములను
జర్పించుటకవకాశ మెక్కడిది? ఈనడుమ విడ్డలను గనుగోల
కూడ వారికి కలదు. అందువలన వారి కవకాశము బాత్రిగా
లేనేలేదు. అనికాక, భర్తనువిడనాడి, కన్న విడ్డలను జంపి, దేశ
ద్రిమ్యులయై సీగలజ్జలను పడనాడిన యాడుదాని కవకాశమగు
సేమా కాని, యొత్తుగృహిణి రచ్చకువచ్చి రాజకీయాంశ
ములు చర్చించు నంతటి సమర్థతయు నవకాశముగ గూడ
కలుగదు.
ప్రస్తుతము పురుషులకు వోట్లనిచ్చు హక్కు గలిగి
నందున యేదో యొక పురుషునితోకై ముగిసిపలు సభలో
నికిగాని, కాసననిర్వాహణసభలోనికిగాని యీవోట్లనిచ్చుచు మయ
మనము వెక్కిరిమాగ్నముల పాటుపడుచున్నాము. నాకుగూడ
కొందఱువిషయమై వోట్లకు తిరుగు గ్రహచార మొకప్పుడు
పట్టినది. అప్పుడు భయపెట్టుటలవారు సలుపు ప్రయత్నములు
చూడ వానిలో గొన్ని వాగతీతములయి మోపు డు నామ
మున కపకీర్తి దెచ్చుననిగా గూడనై యున్నవి. స్వీలకుగూడ
వోట్లనిచ్చునధికార మవసరముగ మనము గలుగజేసిని వారి
విషయమునగూడ నిట్టిప్రయత్నములే సుఖపఁబడును. తరువాత
ఫలము బుద్ధిమంతులు యోజించుకొనవలెను. ఇంతకును మన
దేశమున శ్రీయుతి బెసంతుక్కుగారు, సరోజినీదేవిగారు ఇట్టి
వారు, వోట్లనిచ్చుటకు, ముందు స్వాతంత్ర్యమువదనీయే, మహా
సభల కగ్రాసవాధిపతులుగాను, ప్రతినిధులుగాను విలసిల్లు
చున్నారా? ఇప్పుడు వారిమాట లేని రంగీరింపలేదు? అటు
వలెనే స్వీయైన తన కరకాశముగలిగి రాజకీయాంశములు
చర్చించు సమర్థత మనల సద్ధరింపఁబూనినక గాదమహా రె
వ్వరా? ఆకస్మాత్తుగ సమర్థతావకాశములు గలిగినను లేకున్న
ను ఇంటింటొచ్చి ప్రతిస్వీని రచ్చకులగుమార్గ మేల మన
మాలో చింపవలయును. అట్లాసమ్మచయై ముఖ్యో
దేశముగాక బెట్టుకొని, వైకిమాత్రము స్వీలకు స్వాతంత్ర్యము
లేదని బొంబలాడి దుస్సాతంత్ర్యము వారికి బోధించి, వా
యజ్ఞానమును బట్టి వారిని లోబరుచుకొని వారిలో కొంతవే
వెట్టి ముట్టిపాటలను ప్రబింపుచు నవి వారి యక్ష్మాప్రాయము లని
నుడువుచు యానందింతుమన్నమియిచ్చును. రోకాలు కోగతి?
ధర్మమే జయము.
బెజవాడ. } దేవరకొండ జగన్నాధరావు బి. వీ.
జూలై 5. }

<p>మలబద్ధమునకు మంచిమందు</p> <p>కరోలా.</p> <p>వాసనలేదు, ఏరుచితేదు, ప్రతిబాధము, పులితేపురాదు, భేదులు గావు, దినము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల అయ్యేలాగున గిర్భ శోధన గావించును.</p> <p>పొడ, 1 పౌను నీసాలు నీనా 1-8 వెల రు. 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>ప్రే జరు గారి లీవరు టానిక్.</p> <p>వైద్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల కొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కారమువలన గలుగు బాధలకును, అలవతుకును, అకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును ఆరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదినిమించిది.</p> <p>నీనా వెల రు. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హ ట్టి.</p> <p>ఎరువుగా నున్నను నరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్పు గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సాల్వార్వ్ టై పెట్టె 1-8 రు. 2-0-0.</p>
---	---	---

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.

దృఢియు. ఇ. స్ట్రీట్ అందుకో., (లిమిటెడ్),
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవ త్రిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము

368

బాధాపీడితులకు పరము: బవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి. సావంతుని వనోపధిసా రసపరిలా

అధికశుక్రపు రక్తములన జనించు బాధ్యములకు కీరీటువంటి మందు, మరుపులను, మచ్చలను, గండములను శుద్ధింప, ప్రానినోష్ణులను అన్ని విధములనలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి క క్రివంతమైన రక్తశుభ్ర కారిణి (78)

కశావధిసార్వపరిలా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోయము, సహజమైనను మధ్యకచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరీమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కాష్టసంబంధమును నోష్ణులను పోగొట్టి రక్తమును శుక్రపరచును. కీరీరాగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర మందుటకు 4 బైస్సుల బుడ్డిలో అచ్చుబుడును.

(బ్రాప్రెటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసనవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

విశ్వాపాలివి ప్రశంస ఆంధ్ర నరకశోకాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది వెన్నెలకంటి అస్పారాయ విరచితము. ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే

వెల 4-0-0 పాస్తేటి అధికము. (నాయుడిపది. రు. 0-4-0 పాస్తేటి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాకాచార్యులయము 7, తంబుకెట్టి పీఠి, మదరాసు.

మో స పో కు డు

తుప్పుకట్టనియకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అల్లు తుప్పుకట్టకుండ చేయనది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ దవ్ అందు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నువయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల నుంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యూనిసిపల్ టవరు పల్లికు వర్క్సువారు బాగుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజల్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండ్ ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

మదరాసు

369

కామోజివ్ గోరునప్పుడు ఈప్రతిక చేరుకూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము.

1154

అమృతవలి

మనోరంజకమైన నవల.

విజ్ఞానసర్వికా గ్రంథచంద్రియంబు బంగారుపతక ములను బొందిన కంచనవల్లి కనకమ్మ విరచితము.

దీని వెల **1-4-0.**

గ్రంథిత్వేలి మనోహరము. కథ రసవంతము. భావములు గంభీరములు. చదివి ఆనందించుటకు తగినది.

చిరునామ:— ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాచార్యులయము
7, తంబుకెట్టిపీఠి, జి. టి. మదరాసు.

స్వచ్ఛా భృద్ధయమునకు
స్వచ్ఛ పరిశ్రమములు అత్యావశ్యకము

దంకిచూపుము. కేక తైలములు, గుబ్బు, మొదలగు వానిని చేయు పరిశ్రమలు.

తపాలు ద్వారా సాంగముగా నేర్పబడును.

1 రూపాయి అడ్వాక్సుతో వ్రాసుకొన్న ఈ పంథమైన ప్రతిటన మొదలగునవి పంపబడును.

సూపరింటెండెంటు కరెస్పాండెన్సు స్కూలు.
(1141) బెంగుళూరుటిసి.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈ హేమ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి వీర్యమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యుష్మకమునము చేసి చేలి కాల్చి మంటల పోగొట్టును. మొదలును చల్ల చేసి కీరీరమునకు తేజమును కలిగించును. దీర్ఘాయు, భేదులు, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పుక నివారించును.

219 అర్ధపాను డబ్బి 1-8 రు. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవింద్రి, ఆకంకనిగ్రహ బోషధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

501 పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధావధములు.

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల నివృత్తనను పరికింపును.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ థెలో ఆయుర్వేదిక యూనివర్సిటీ, గ్రాజుదేవ్. ఎన్. జి. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్సల్టింగ్ కెమిస్ట్రీ ఎగ్జియర్ వేన్. నెం. 2. బొంబై. వీరు వ్రాసినది. తమ "లోకామయహర కస్తూరి మూత్రాలను, ఉపయోగించుటకును, క్వాసోచ్ఛ్వాసముల వ్యత్యాసము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనొప్పి, కడుపునొప్పి, అమ్మ కబ్బరము, పిత్తసంబంధరోగము, బిడ్డల యెముక వాతముల స్థియ, గుణమయ్యెను, శ్రమవద్దకు ప్రతిదినము చచ్చు రోగి లకు, నీకస్తూరి మూత్రలనీ, స్వచ్ఛ తైద్యులు ముఖ్యముగా వీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి.ఎన్.అమృతరావ్, సీనియర్ సర్జన్, ప్యానిటిరీ కమిషనర్, మైసూరు గవర్న మెంట్; వీరు వ్రాసినది. "లోకామయహర కస్తూరి మూత్రాలను" నీ సుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అనేకోత్కృష్టమును, గుణములను ఈమూత్రము కలిగి యున్నవని నీనుచెప్పుట తానందభరితుడనగుచున్నాను.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపారి గుడుతుల, (ప్రతి పీఠయందును) ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపాసకము, ప్రతిపీఠాలో గూడ యుండును. కిరిమాత్రలన్న నీనా 4 అణము, మూత్రము.

ర నీనాను శోకనాతి తప్పించుకొనుటపాల ఇచ్చుతోడే రూ 1-8-0

12. నీనానాకసారి. కొనిన 2-1-0

25. నీనా బాధనాతి గొనిన 8-0-0

మమ శ్రురోగములకు మూత్ర ఆయుర్వేదిక పిడ్డ సుధములు తోరకును.

చిరునామ:— శ్రీ సీతారాధున వైద్యశాల, మైసూరు

